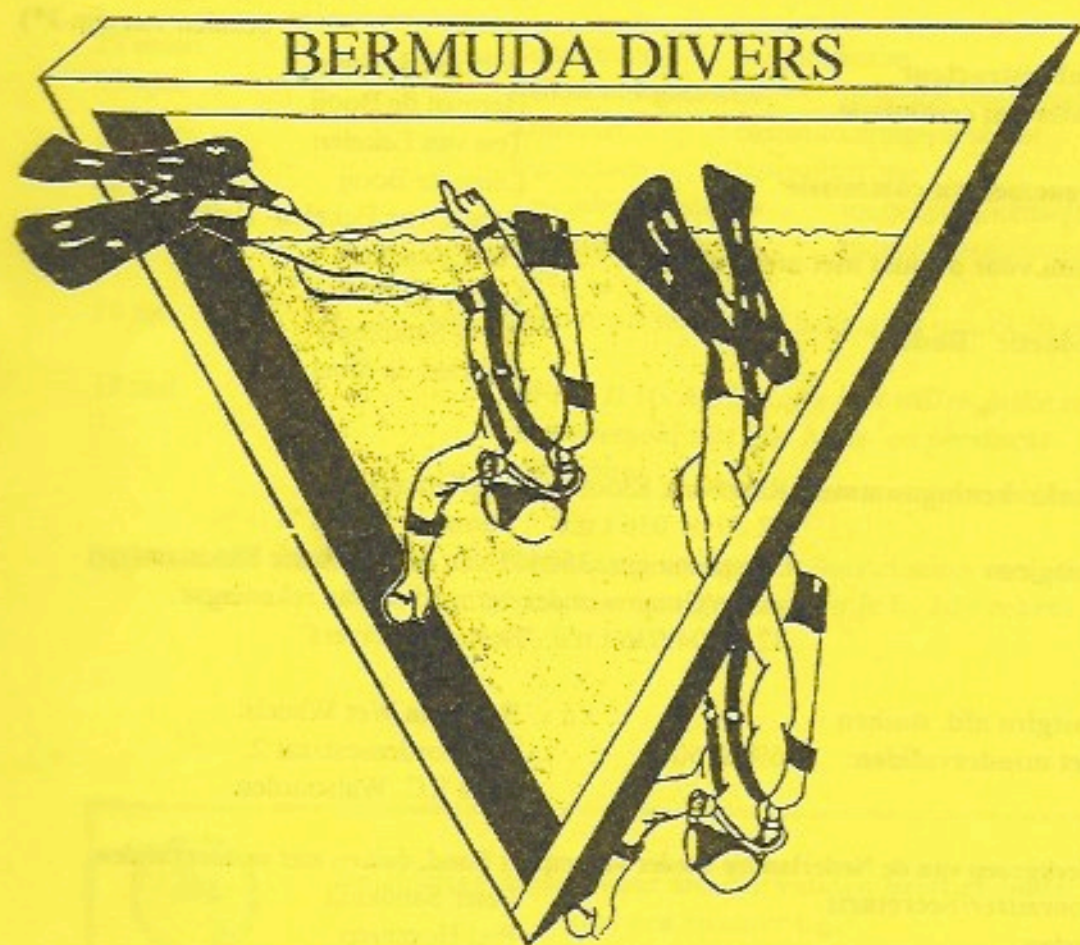

BUDDY

MAART '96

Beste lezers, mijn werk is een stuk makkelijker geworden omdat de meesten van jullie al rekening houden met het "Buddy formaat" als je een artikeltje instuurt. Voor de mensen die het nog niet weten wil ik de maten nog eens vermelden.

De breedte van de tekst of plaatje liefst niet breder dan 13 cm en niet langer dan 24 cm.

Als je de tekst op diskette hebt staan dan heb ik dat nog liever. De diskette krijg je natuurlijk weer terug.

Plaatjes, tekeningen, platte gronden e.d. moeten duidelijk leesbaar zijn omdat wij er anders niets mee kunnen doen. Tijdens het kopiëren vermindert de kwaliteit nog meer. Voortaan wordt de uiterste inzenddatum voor de volgende Buddy op de binnenzijde van het voorblad vermeld.

Betty Sandkuijl.

Trainingsschema 2* en 3* duikers

Datum	Zwembad	Meenemen
29 maart	Constructie	basisuitrusting
05 april	Zwembad gesloten	mogelijk buitenwater
12 april	Trimmen	basisuitrusting/perslucht
19 april	Begeleiden	basisuitrusting
26 april	Zwembad gesloten	mogelijk buitenwater
03 mei	Zwembad gesloten	mogelijk buitenwater
10 mei	Herhalingskursus reanimatie beginnend om 19.30 uur	
17 mei	<i>OPEN DAG. Als het effe kan willen jullie er dan allemaal zijn met basis- en perslucht-uitrusting.</i>	

DRINGEND VERZOEK; Neem de gevraagde duikuitrusting mee, de les is hierop afgestemd en je buddy rekent er op!

De afdeling duiken voor minder validen heeft er sinds kort een sponser bij.

Dit is de Citroën dealer Autobedrijf Wisse BV uit Terneuzen.

MUTATIES BINNEN DE CLUB

Per vergissing is Bianca Hooft in de Buddy nooit eerder vernoemd als nieuw clublid. Dit is een vergissing van de secretaris; Bij deze mijn verontschuldigingen hiervoor.

Uitgeschreven

Fred van Daele
Rob Verhagen
Ingrid Ivens-Verhagen

M.I.V.

01-01-96
01-01-96
01-01-96

OPLEIDINGSZAKEN

De aspirant-duikers hebben inmiddels bijna allemaal hun theoretisch gedeelte afgesloten. Er wordt nu hard gewerkt aan de zwembad-modulen en daarna gaat het buitengebeuren beginnen.

Voor wat betreft het theorie-gedeelte moet toch gezegd worden dat buiten de officiële instructeurs twee mensen zich daarnaast belangenloos hebben ingezet om te helpen de theorie eigen te maken; Nadja v. Kerckhoven en Peter Sandkuijl. Alle instructeurs en extra-hulpen; namens het bestuur bedankt voor jullie inzet.

Op 3 mei is er voor de aspirant-duikers een reanimatie-kursus. Deze bestaat uit één les, beginnend om 19.30 uur op de bekende theorie-lokatie. Zie informatie-map blz. 49

Ook de huidige 1-sters duikers (oude of nieuwe stijl) zijn inmiddels begonnen met hun theoretisch gedeelte.

Degenen met de "oude 1 sters opleiding" kunnen op bladzijde 37 van de informatie-map zien welke theorie-modulen zij nog moeten halen. Op bladzijde 50 is in het schema te zien op welke dagen welke module wordt gegeven.

Op 10 mei is en voor de bezitters van het reanimatie-bewijs een herhalingskursus reanimatie gepland. Zorg dat je die dag je reanimatie-bewijs bij je hebt.

Het secretariaat is sinds kort in het bezit van de praktijk-module "wrakduiken" eenieder die dit wil inzien kan zich hiervoor melden. Voorwaarde is wel dat dit boekje terugbezorgd wordt binnen korte tijd zodat ook andere clubleden er gebruik van kunnen maken.

Notulen bestuursvergadering
18 januari 1996

Aanwezig: Werner, Bart, Frits (verslag)

Afwezig: Frank en Kees, beiden m.k.

Kaskontrôle-kommissie

Het verslag van de kommissie is binnen met een brief met aanbevelingen/suggesties. De kommissie heeft er werk van gemaakt, echter ook lang over gedaan (14 maanden!).

Aanbevelingen;

* Een administratieve scheiding tussen de minder- en de valide- "afdeling". Bart zal dit m.i.v. 1996 doorvoeren.

* Een begroting presenteren. Deze zal op de eerstvolgende algemene ledenvergadering gepresenteerd worden. Voor een aantal posten is dit in het verleden al gedaan.

* Van iedere uitgave een bonnetje overleggen. Dit wordt niet gewenst geacht. Het gebeurt nogal eens dat met matswerk spullen worden aangekocht, waarvoor tevoren binnen het bestuur overleg is geweest. Dit zou dan b.v. niet meer kunnen en zouden er meer kosten worden gemaakt. Zo zijn er meer voorbeelden te bedenken die het voorstel onwenselijk maken. Het bestuur vertrouwt de leden die spullen aanschaffen in het belang van de club en "deelbonnen overleggen"

* Verslagen van materialen- evenementenkommissie en secretariaat. Dit wordt geregeld voor zover het al niet is uitgevoerd. Opgemerkt wordt verder dat er vele kosten gemaakt worden die niet gedeclareerd worden door clubleden.

Bart zal de brief beantwoorden en na medeondertekening door Werner versturen naar de kaskontrôle-kommissie.

Schema van aftreden bestuursleden

Volgens het schema van aftreden (info-map blz.23) is de penningmeester en een bestuurslid (Kees of Frank) dit jaar aan de beurt om af te treden of zich herkiesbaar te stellen. Het bestuur zou herkiesbaarheid op prijs stellen. Bart informeert nog her en der omdat zijn regelmatige afwezigheid door clubleden als hinderlijk kan worden ervaren. De aanwezige bestuursleden delen deze mening niet en hopen op een herkiesbaarstelling. Werner bevraagt Frank en Kees wie in 1996 herkiesbaar is.

Verder dient het schema op naam gezet te worden (opmerking van E. van Driessche tijdens de algemene

ledenvergadering). Frits zal dit aanpassen en met Eric bespreken.

E.H.B.O.-kist

Bart heeft (zonder rekening) een schitterende verbandkist kunnen regelen! Piet zal gevraagd worden de kistinhoud te bekijken en daarna zal de kist overhandigd worden aan de materialenkommissie.

Duikfles

Frits regelt bij Zeeland Supply een afgekeurde duikfles. Deze kan (doorgezaagd) gebruikt worden bij de theorieles.

Onderhandelingen met Gemeente Hulst

Frits wil bekijken of we als duikclub in aanmerking kunnen komen voor korting/restitutie op de zwembadprijs. Subsidie is niet mogelijk. Mogelijk kan de duikclub een tegenprestatie leveren of is de badmeester niet meer nodig. Het streven is om naar Fl 75,- te gaan. Intern wordt gelobbyd!

Werkboekjes

Bij navraag blijkt dat de werkboekjes op prijs werden gesteld. Frits is bezig met de aanpassing ervan en zal ze daarna uitdelen voordat de duikers naar buiten gaan.

Theorie-lokaal

De kerk kan een schenking van Fl 400,- tegemoet zien als blijk van waardering voor het mogen gebruiken van de lokatie. Vorig jaar is deze schenking eveneens gedaan.

Duiker van het jaar

Gesproken is over een vaste procedure. Het voorstel is om drie oud-duikers van het jaar de kommissie te laten zijn en hun iemand te laten voordragen. De kommissie zou een flexiebele kommissie moeten zijn b.v.; lid A, B en C bemensen de kommissie het eerste jaar. Daarna gaat lid A eruit en komt D erin etc. De oud-duikers van het jaar zal dit voorgelegd worden.

Opleiding-koördinatie

Frits vult dit tijdelijk in (met veel plezier). Op de eerstvolgende algemene vergadering moet een definitief standpunt hierover worden ingenomen. Wilfried moet in deze ook een beslissing nemen. Frits geeft te kennen deze functie graag te willen blijven uitoefenen, algemene toestemming is dan wel nodig.

Materiaal

Voor 1996 is opnieuw fl 11500,- beschikbaar. Met instructeurs zal worden besproken welke aanschaffen gewenst zijn. Geplastificeerde modules en back-packs staan al op de lijst.

Planning bestuursvergaderingen

14 maart bij Werner (was 28 maart). Svp kenbaar maken of dit kan! 23 mei bij Kees, 04 juli bij Frits

Algemeen

Frits merkt op dat, refererend aan het geven van de "gouden eikel", zich hieraan geërgerd te hebben! Zo ga je niet met elkaar om.

Niets meer ter tafel zijnde sluit Werner de vergadering. Bart wordt bedankt voor de gastvrijheid

Frits Coenen

Hulst, 19 januari 1996

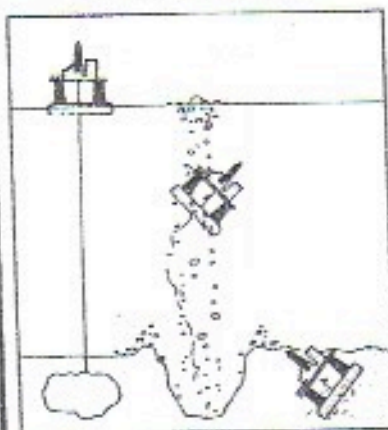
Een indruk van inkomsten en uitgaven van onze vereniging nauwkeurig bijgewerkt door onze penningmeester.

V. en W Bermuda Divers	1994	1995
Inkomen		
Contributie	f. 17.025,--	f. 14.500,--
Rente	- 171,98	237,48
Verkoop 't shirts stickers	- 311,--	250,20
Sponsoring / onkosten mv	- ,--	200,00
Kostprijs verkoop cursusboeken	- ,--	992,70
Div.	- 4,75	,--
	f. 17.512,73	f. 16.180,38
Af:		
Zwembad	f. 3.262,50	f. 2.587,50
4e KW Zwembad	- 1.200,--	- 1.462,50
Adm + Buddy	- 1.149,05	- 720,85
Opleiding	- 1.526,14	- 744,84
Materiaal	- 1.314,35	- 1.271,50
Onderhoud Matr.	- 194,10	- 12,85
Evenementen	- 1.467,90	- 397,83
Cado's leden	- 254,05	- 129,70
Verg.M keuring	- 70,--	- ,--
Dia Cinema	- 546,36	- 409,77
Kvk	- 61,--	- 61,--
Verzekering	- 308,96	- 385,86
NOB	- 3.268,95	- 3.325,60
ODZ	- ,--	- 104,--
Onkosten 1994	- ,--	- 591,35
Oninbaar 1994	- ,--	- 400,00
Kortingen contr.	- ,--	- 281,50
Cursusboeken	- opleiding	- 727,05
Verk. materiaal	- ,--	- 276,89
Naar EV	- 2.869,37	- 2.289,79
	f. 17.512,73	f. 16.180,38

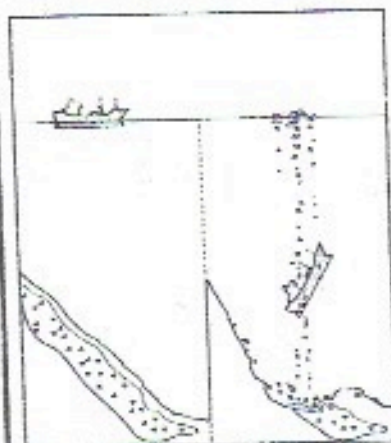

DE ZEE vreet alles OP

GASBELLETJES MET GROTE GEVOLGEN

Er stijgt plotseling gas op uit een onverwachte gasbel onder het platform. Het water kan het platform niet meer dragen. Het zinkt. Een krater die op de bodem ontstaat.

Door onderzeese aardverschuivingen borrelt gas uit de zeebodem omhoog. Het borrelende water doet het schip zinken. Het wordt begraven onder zand en modder als de zeebodem tot rust komt.

WAT GEBEURT ER
IN DE BERMUDA-
DRIEHOEK

Grote hoeveelheden gas komen in de Noordzee omhoog. Het blauwe zee water borrelt zo, dat het boorplatform zinkt. Is dit ook de verklaring van het raadsel van de Bermuda-driehoek?

Ten oosten van Florida ligt de Bermuda-driehoek. Een raadselachtige plek waar ontbrekende schepen, vliegtuigen en mensen in de tijd zijn verdwenen.

Columbus als eerste

Columbus, die de ontdekker van Amerika wordt genoemd, voer op één van zijn reizen door de Bermuda driehoek. Ook hij maakte raadselachtige dingen mee. In zijn logboek is te lezen dat zijn kompas niet goed meer werkte en dat hij en zijn bemanning een merkwaardig lichtschijnsel en vuurballen boven zee zagen. Ook zonken drie van zijn schepen door een raadselachtige wervelwind, zonder dat er ook maar iets te bekenen was van een

storm. Al deze gebeurtenissen hebben ongetwijfeld grote druk gemaakt op zijn bijgevoerde bemanning. Ze hebben vast wat overdreven toen ze bij thuiskomst over hun belevenissen vertelden.

Twée boeken over de Bermuda driehoek maakten de schrijver Charles Berlitz miljonair. Er werden meer dan 15 miljoen exemplaren verkocht.

Internationaal onderzoek

In het verleden is er internationaal onderzoek gedaan naar de Bermuda driehoek. Van 1977 tot 1979 deden Russische en Amerikaanse onderzoekers samen een project,

genaamd Polymode. Er gebeurde toen niets onverklaarbaars, maar er werden wel enorme natuurkrachten in het gebied gemeten.

Zo ontdekten ze reusachtige stroomwervelingen. Deze hadden een diameter van meer dan 200 km en ze waren bijna 2 km diep. De ronddraaiende bewegingen waren

langzaam: 4 tot 6 cm per seconde. Misschien kunnen deze grote wervelstromen veranderen in draaikolken die schepen en bemanning naar beneden zuigen? Een echt goede verklaring vonden de Russen en Amerikanen niet. Zeker niet voor de verdwijningen van vliegtuigen.

Er wordt beweerd dat alleen al in deze eeuw meer dan 70 schepen en twintig vliegtuigen met meer dan 1000 mensen spoorloos zijn verdwenen in de Bermuda driehoek. Bij al deze raadselachtige gebeurtenissen werd gezegd dat de zee er plotseling raar uitzag. Soms dook er mist op uit het niets, de sterren verdwenen aan de hemel, de motoren stopten op onverklaarbare wijze of het kompas gedroeg zich vreemd.

Een nieuwe theorie geeft een eenvoudige oplossing voor de raadselachtige gebeurtenissen.

Het idee voor de nieuwe theorie komt uit de olie-industrie. Daar hebben ze te maken met een probleem als het erg koud is, zetten ijskristallen zich vast in de lange oliepijpen en houden de oliestroom tegen. Regelmatig hebben de boortorens er last van. Er kan zelfs ijs worden gevormd bij een temperatuur van 1-2° C, onder invloed van hoge druk. Ook op de zeebodem in de Bermuda driehoek heerst een hoge druk. Want het is daar vreselijk diep en elke 10

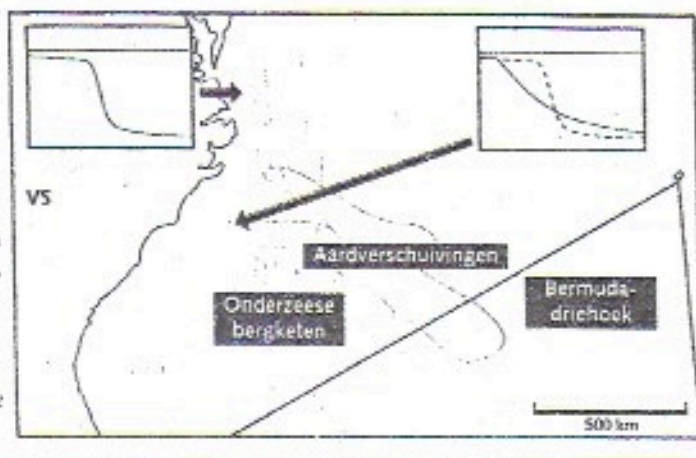
meter méér de diepte in stijgt de druk een atmosfeer. Op een diepte van 500 meter komt er methaangas uit de zeebodem. Door de hoge druk verandert het gas in ijskristallen. Dit ijs zit in de bovenste lagen van de zeebodem, maar kan bij een onderzeese aardverschuiving weer 'terug-veranderen' in methaangas. Als bij zo'n aardverschuiving veel gas omhoog komt, is de zee als een pan melk die overkookt. Het zee-water borrelt, pruttelt en wordt wit. Komt er veel methaangas vrij, dan kan het water geen schepen meer dragen. Het gas verdunt het water zo, dat het zijn draagvermogen kwijtraakt. De gashelletjes maken het water wit en ondoorzichtig. Noodgedwongen moeten schepen hun motoren stoppen, omdat het water niet langer bruikbaar is als koelwater. Maar het methaangas blijft niet in zee. Het stijgt op en vormt dikke wolken. Zo kunnen vliegtuigen verdwijnen als ze de onzichtbare wolken van explosief methaangas binnenvliegen. De vliegtuigresten worden waarschijnlijk begraven onder het

slab, op het moment dat de bodem weer tot rust komt. En de op hol geslagen kompassen waar overlevenden het soms over hebben? Die kun je verklaren doordat met het vrijkomen van gas een magnetisch veld ontstaat. Met deze verklaring is het raadsel van de Bermuda driehoek **MISSCHIEN** opgelost. Maar het blijft er gevaarlijk!

Enorme aardverschuivingen

Op de zeebodem tussen Florida en Bermuda hebben reusachtige onderzeese aardverschuivingen plaatsgevonden, soms van wel honderden kilometers lang. Als de theorie klopt, is er in enorme gebieden een kokende, levensgevaarlijke gaszee geweest.

Aardverschuiving op de zeebodem onder de Bermuda-driehoek. Is dit de oorzaak van het mysterie?

„Daar is het witte water. We zijn verloren!”

Op 5 december 1945 is 'Flight 19' na een oefening op weg naar huis. Het doel is het vliegveld bij Fort Lauderdale, Florida. De groep bestaat uit vijf torpedovliegtuigen met in totaal 14 mensen aan boord.

De formatie wordt geleid door de ervaren piloot Charles Taylor. De bemanning is goed getraind. Het is halverwege de middag en het weer is goed. Plotseling ontvangt de basis een noodroep van de leider. Ze zijn hun richting kwijt. Kompas en radar werken niet meer en alles om hen heen, zelfs de zee, ziet er vreemd uit.

Het laatste wat er wordt vernomen van Flight 19 is kapitein Taylors stem in de radio: „Daar is het witte water. We zijn volkomen verloren. Volg ons niet...”

Een watervliegtuig dat tóch naar het gebied wordt gestuurd om naar overlevenden te zoeken, verdwijnt ook.

Daarmee zijn zes vliegtuigen en 27 mensen in een paar uur tijd in het niets verdwenen. Er wordt een grootscheepse zoekactie begonnen. Honderden boten doorzoeken het gebied in steeds grotere cirkels, maar zij vinden geen wrakken, olievlekken of andere sporen.

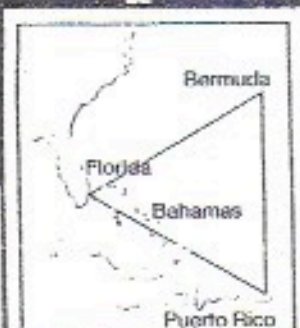
5 x vreemd

Er zijn wonderlijke verklaringen voor de vreemde gebeurtenissen in de Bermuda-driehoek.

1. De Bermuda-driehoek is een raam naar onbekende werelden. Door het raam verdwijnen dingen spoorloos onder invloed van sterke, onbekende magnetische krachten. De schepen en mensen zijn naar een andere wereld gegaan.
2. De verdwenen schepen, vliegtuigen en mensen zijn ontvoerd

Een groep Grumman Avenger torpedovliegtuigen van hetzelfde type als de vijf vliegtuigen die in 1945 met 14 mensen aan boord spoorloos verdwenen boven de Bermuda-driehoek.

De Bermuda-driehoek: van Bermuda naar Florida en via de Bahama Eilanden naar Puerto Rico.

WAT GEBEURT ER IN DE BERMUDA-DRIEHOEK?

door UFO's, bemand door wezens uit de ruimte. Ze zullen worden gebruikt voor experimenten.

3. Een oeroude beschaving, misschien overlevenden van het gezonken eiland Atlantis, beschikt over krachtstralen waar wij machteloos tegen zijn.
4. Het is een soort proefgebied voor buitenaardse wezens, die het gebruiken om kortere wegen door de ruimte te vinden.
5. De ongelukken worden veroor-

zaakt door een enorme piramide die ontdekt zou zijn op de zeebodden ten zuiden van de Bahama Eilanden. De piramide zou nog groter zijn dan de piramide in Egypte en zou een gigantische hoeveelheid energie uitstralen.

BERMUDA WET WHEELS

De trouwe training-bezoekers zullen gezien hebben dat de afdeling duiken voor minder validen af en toe in de Driehoek komt trainen.

Wij zijn aan het oefenen voor een basis brevet, welke bijna gelijk is aan het 1 sters brevet. Hoewel het zwembad in de Sterre uitstekend voldoet is deze niet diep genoeg voor enkele oefeningen zoals bijv. een redding vanaf drie meter diepte. Het is leuk om dan gelijk van de gelegenheid gebruik te maken om met elkaar kennis te maken, tijdens of na de training.

Wat het genoemde brevet betreft, het ontwerp van de eisen hiervoor is vrijwel klaar. Wij hopen deze dit jaar nog aan de NOB te kunnen aanbieden. Hoewel wij niet de pretentie hebben eventjes een brevet voor minder validen in het leven te roepen, zou het leuk zijn als wij het balletje aan het rollen konden brengen en dat er binnen niet al te lange tijd onze gehandicapte buddy, via de NOB, ook een brevet kan behalen.

Voor zo'n brevet komt nog heel wat kijken.

Je moet uitproberen wat wel of niet doenlijk is voor iemand met een bepaalde handicap onderwijl in gedachten houdend dat een gehandicapte duiker ook allerlei situaties de baas moet kunnen. De zee maakt geen onderscheid tussen mensen met of zonder een handicap.

s'Avonds brieven naar het buitenland schrijven om zoveel mogelijk informatie te verzamelen. Recentelijk hebben wij ook een artikeltje in de Onderwatersport laten plaatsen om eveneens informatie te verzamelen.

Nog een hoofdstuk is de medische keuring, wanneer keur je iemand goed of niet. Zoals de richtlijnen nu zijn vallen er nog teveel gehandicapte mensen af. Deze richtlijnen moeten dus worden herzien zonder afbreuk te doen aan de veiligheid, ook dit is niet zomaar even gebeurd en hier kunnen weer de ervaringen, opgedaan in het buitenland, helpen.

Vanaf februari heeft onze afdeling er twee leden bij, Rene en Bob. Rene en Bob zijn beiden rolstoelgebruikers, zij kwamen eerst de kat uit de boom kijken en na een paar keer te hebben meegedaan besloten zij te blijven. Bob vertelde mij dat vooral de herwonnen bewegingsvrijheid in het water, fantastisch is.

Tot zover dit kort berichtje van de afdeling duiken voor minder validen.

Peter Sandkuijl.

Dat het in onze vereniging niet altijd koek en ei is blijkt wel uit de navolgende ingezonden stukken. Zoals overal waar je een aantal mensen bij elkaar zet gaat er wel eens wat mis. Gelukkig zijn dit "slechts" incidenten en heerst in onze vereniging een fantastische sfeer. Om dit zo te houden is het geen slechte zaak om, als het nodig is, ook de wat minder plezierige gebeurtenissen in ons clubblad te belichten.

De redactie.

Terugblik december 1995

Na de Sint nóg een feest, net voor kerst en oud jaar, waarom ook niet, ik had de smaak te pakken van de december maand, dus vol goede moed en veel zin in een gezellige klubavond op naar de Driehoek!

We begonnen met spelletjes in het zwembad die soms wel, soms niet geheel in het water vielen, maar dat past dan ook uitstekend bij de hele entourage.

Tekenend voor de sfeer binnen onze vereniging vond ik, dat ook al ging er wel eens iets mis en niet volgens de spelregels iedereen vrolijk meedeed en niet zeurde.

De puntentelling verdween zelfs helemaal uit beeld maar dat was geen probleem, winnaars en verliezers waren er niet. We hadden gewoon lol, en wat wil je op zo'n moment nog méér?

Kompliment voor het organiserend comité. Alle lof voor de dames, want ga er maar aan staan. Een avond organiseren als deze mag je mooi met z'n tweetjes doen. De rest van de leden ziet het wel wat er van komt.

Na het "natte" gedeelte kwam de feestmaaltijd. Gezellige sfeer, goed verzorgde tafels, gourmetten was nu de leus en met de heerlijke wijn vond ik dat de avond niet meer stuk kon.

Aan het geroezemoes kon je duidelijk merken dat de stemming er goed in zat en toen kwam.....de Kerstman.

Een grote lading pakjes had hij meegenomen en zo begon het laatste deel van de avond. Kadootjes met of zonder rijmsels vlogen door de zaal en menig lachsalvo weerklonk. Het was mede door de gevatte opmerkingen van de Kerstman een leuke belevenis maar op een zeker moment kwamen er kadootjes naar voren waar ik met stijgende verbazing en zelfs, om het eens sterk uit te drukken, met afschuw en walging naar moest kijken.

Want hoe haal je het in je stomme kop om uitgerekend de dames die zich zó hadden ingespannen om de hele avond op een leuke

manier te organiseren kodo's te geven die dermate goor en schunnig zijn dat je de neiging krijgt van pure ellende op te staan en weg te rennen.

En wat voor indruk zouden de dames en/of heren kunnen krijgen die als gast in ons midden waren?

Ik moet er niet te lang over nadenken.....

Dit soort dingen doet men niet op onze klub. Hiermee verlagen we ons tot een nivo dat we niet willen en daarom zeg ik, mensen, dit kan dus absoluut niet! Dit mag zich nooit meer herhalen.

Overigens waren er meer kadootjes waarvan ik betwijfel of ze op zo'n avond thuis horen. De "humoristische" gevers moeten maar eens bij zichzelf te rade gaan. Wie de schoen past.....

Als het jaar ten einde loopt hoop ik weer op een gezellige avond. Ik wil er ook dan graag bij zijn en misschien is er dan wel reden om een ander stukje te schrijven met een andere toon, en zonder echte verliezers!

Kees van Deijk.

Over het volgende stuk heeft de redactie even zijn/haar gedachten moeten laten gaan. Publiceren of niet? Ons club-blad is geen ruzie-blad! Wij hebben besloten om tot publikatie over te gaan omdat het stukje alles te maken heeft met datgene waar Kees net over heeft geschreven. Waar het om draait is **RESPECT!** Respect voor elkaar. Laat elkaar in zijn/haar waarde. Probeer elkaar niet te kwetsen. Onze maatschappij is al hard genoeg. Juist in een vereniging als de onze kun je een plekje vinden waar je je kunt ontspannen. Even de stress van alle dag achter je laten. Even bijkomen in gezelschap van een ploeg gezellige mensen. Natuurlijk is er wel eens wat. Wil je je ongenoegen uiten doe dit dan zonder iemand te kwetsen. Loopt een "grap" uit de hand wees dan een echte man/vrouw, kom ervoor uit en bied je excuses aan. Dit achterbaks gedoe waar Rene in z'n artikel over schrijft, kan alleen leiden tot verslechtering van de sfeer.

De redactie

Beste buddy,

Ik zou nog even willen terugblikken op ons laatste kerstfeestje. Onze evenementencommissie had (nog even bedankt daarvoor) voor een spetterende avond gezorgd met alles d'rop en d'eraan. Zij hadden zelfs voor een heuse kerstman gezorgd die cadeautjes uitdeelde. Wat bleek nu, daar kreeg ik me toch een mooi goudgekleurde eikel cadeau. Prachtig geverfd. Het was gewoon een meesterwerk. "Maar wat moet ik daar nu mee, boven mijn bed hangen !?" Het trieste van de zaak is eigenlijk dat bij deze anonieme grap (?) eigenlijk een heleboel personen betrokken raakten die hier wel wat verveeld mee zitten. Alvast een paar voorbeelden : "Geachte eikelgever hoe zou jij het vinden als je verdacht wordt van iets waar je geen weet van hebt, en zo het onderling vertrouwen als buddy in de club vernietigd wordt ?" Zeker als een eikel een eikel een eikel wil geven. "Of als je verondersteld wordt een cadeau aan een persoon te geven en deze persoon krijgt zo'n mooie anonieme eikel cadeau". Daarom even als eikels onder elkaar, want je moet tenslotte een eikel zijn om een eikel te kennen (en kennen, ja dat doen we de eikel al).

Deze eikel weet namelijk dat wanneer een eikel een eikel van een eikel ontvangt, er het nodige geëikeld is. Maar nu de eikel met de eikel op tafel is gekomen, bedankt de eikel als eikel de eikel van wie de eikel de eikel heeft ontvangen. En dus wil deze eikel besluiten, waarmee de eikel begon, want je moet tenslotte een eikel zijn om een eikel te kennen. Hiermee moet het geëikeld van de eikels klaar zijn of de eikel moet het nodig vinden dat iedereen weet over welke eikel de eikel nu al die tijd over aan het eikelen is. Bij deze willen wij de gevende eikel dan ook vragen of Wij jouw naam mogen bekendmaken ; "of heb je de moed om het zelf even te doen, er zullen je heel wat personen dankbaar zijn.

De ontvangende eikel.

Rene Frank Mussche.

Duiker van het jaar 1995

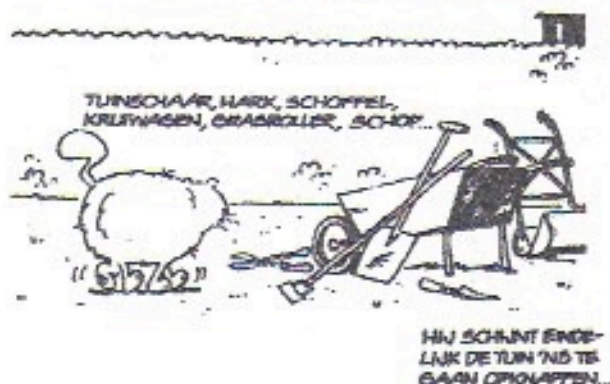
Op zaterdag 16 december vond er in Zwembad de Driehoek een feestavond plaats, georganiseerd door de activiteitenkommissie. Een perfectt georganiseerde avond, opgesierd door een zeer adremme Sinterkerstman.

Op die avond werd ik uitgekozen tot **duiker van het jaar 1995**. Ik was hierdoor dermate verrast dat ik weinig meer te vertellen had. Ik ben er ook erg blij mee omdat ik dit zie als een blijk van waardering voor de inzet die ik afgelopen jaar heb getoond voor de duikclub. Aan de andere kant vind ik dat deze duiker van het jaar dan niet alleen bij mij thuis hoort maar bij iedereen die zich heeft ingezet voor de club, en dat zijn er heel wat!!

Voor mij is 1995 een jaar geweest waar veel werk door veel mensen is verzet. Zonder deze inzet was het nooit gelukt om die sfeer te krijgen die er nu is. Ik zie het dan ook zo dat **de duiker van het jaar** door de duikclub is verdiend en dat hij toevallig bij mij thuis staat. Ik wil hem daar wel graag laten staan.

Iedereen van harte bedankt voor de toekenning van "Duiker van het jaar 1995" en voor de inzet gedurende het afgelopen jaar!

Frits Coenen

MAAR NA DAT GE-
SACUW MET AL DIE
SPULLEN MOET HIJ
NATUURLIJK EERST
UITREUSTEN!

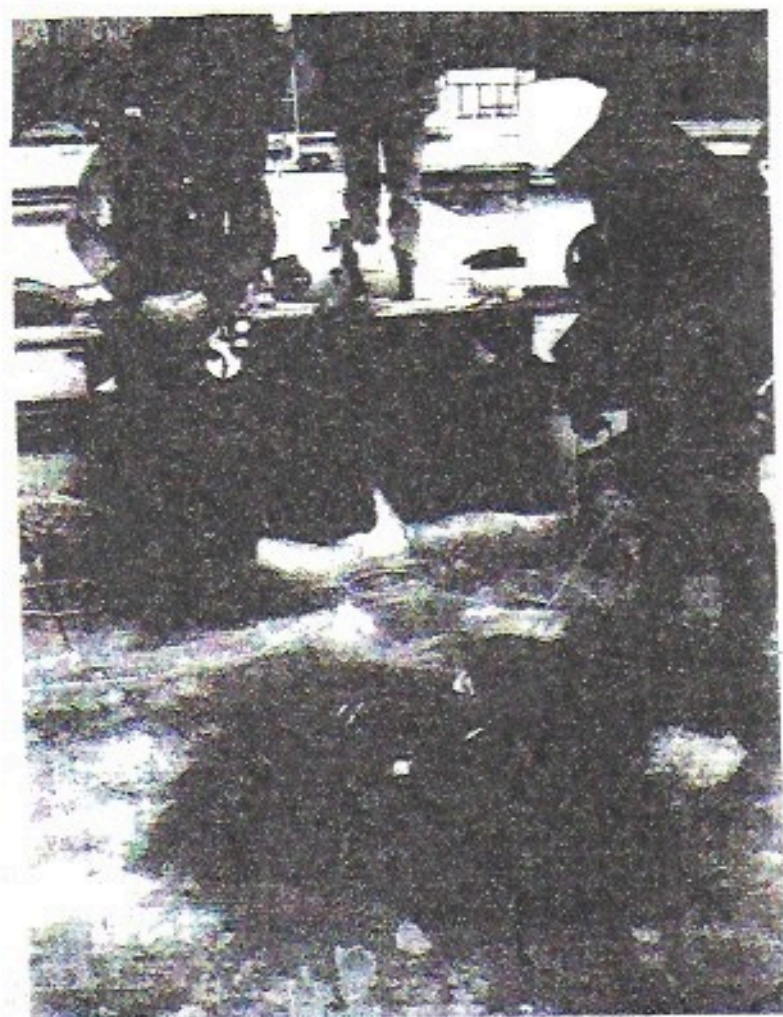

Zondag 4 februari '96, 7.45u : Even naar buiten kijken hoe het weer is, dan snel warme kledij aan, vlug ontbijten en dan rap naar De Klinge waar wij een afspraak hebben om 08.30u met Freddy en Eric. Terwijl wij (Eric en ik) de Caddy aan het inladen waren kwamen (nadat ze ons wezen zoeken zijn bij de buren) Jo en Mireille ook toe om mee te gaan kijken en dit evenement even op foto te plakken. Wat later kwamen Marc en Els ook nog toe. Omstreeks 9u. vertrokken we dan met zen allen naar den Braekman waar René ons al stond op te wachten. Wij gingen voor de zekerheid toch even checken of het ijs dik genoeg was en tot onze grote verbazing vernamen wij (via een bord dat in het hokje van de redders hing) dat het water 23°C was. De bijen werden bovengchaald, de spullen uitgepakt, en terwijl René en ik twee gaten in het ijs stonden te hakken stond pa Freddy reeds in zijn onderbroek aan de kant zijn semi-droog duikpak aan te doen, maar ja het water was tenslotte 23°C. (en toch bleek er zo'n 15cm ijs op te liggen?). Freddy bleef toch bij zijn besluit en trok nog eerst even zijn wollen geitesokken aan gevolgd door zijn botjes. Terwijl Eric, René en ik ons materiaal aan het optuigen waren en onze droogpakken aantrokken ging Freddy alvast het water voorverwarmen. En wat was het warm die eerste 5 minuten !. Ondertussen kregen we nog versterking van Chris, Sonja, Rudi en Marc. Een 10-tal minuten later terwijl we het materiaal over de steiger droegen bevroor René zijn automaat dus moest die even gedepanneerd worden. Er werd dus afgesproken dat hij even Freddy zijn automaat zou gebruiken. Freddy bleef onder dit alles heel koel (niet moeilijk als je in het water ligt) en dacht waarschijnlijk bij zichzelf van "Mijn kopke is dan toch al onder geweest". Uiteindelijk was het plan dat ik met Pa Freddy het eerst naar het 2de gat zou duiken. Jongens viel dat even tegen, ons koppie ging onder en daar was het dan : niets dan zwart, zwart en nog eens zwart. En wij maar wachten op elkaar en denken van "Alé wanneer begint die nu te zwemmen?" Dan maar terug naar boven, dit tot 2 maal toe. 3de keer goede keer dus wijle weg. Dat 2de gat, ja, dat hebben we nooit gevonden, ofwel zaten we onder de steiger, ofwel teveel naar links of naar rechts. Het leek wel of we volledig ons gevoel van richting kwijt waren vanaf het moment dat we onder het ijs gezogen werden. Een bijzondere les die we hieruit onmiddellijk trokken was wel dat we ons nu kunnen inbeelden hoe gevaarlijk lopen op ijs wel is, want als je erdoor zakt wordt je onmiddellijk onder het ijs gezogen en is de kans dat je het gat terug vindt minimaal om nog maar niet te zeggen onmogelijk. Na een kwartiertje hielden we het dan ook voor bekeken en kon de volgende ploeg naar beneden.

(Bompa had toen zeker 30 minuten in het water gedobberd met zijn semi-droog pakje "Wie doet dit hem na?") Even nog de automaat doorgeven aan René en die verdween op zijn beurt met Eric als buddy de koffie in (want zo zag het water eruit). Ook zij hadden dus hetzelfde probleem en vonden het 2de gat niet. Gevoel van richting : nul komma nul. Zicht : nul komma nul. Na het omkleden hebben we ons even opgekikkerd met koffie en ??? ('t was in ieder geval lekker). Daarna besloten we met zen allen de plaatselijke cafetaria te bezoeken voor nog meer koffie en de door mij meegebrachte koffiekoppen op te eten. Ik dus binnen met die koffiekoppen. "Godver, hier klopt iets niet, dit lijkt wel een restaurant". En ja hoor daar stond me daar toch een koud/warm buffet om van te watertanden. Het was alleen niet voor ons bestemd. Ik dus maar terug buiten met die koffiekoppen. Met andere woorden we konden op ons kin kloppen het eerstvolgende uur. Uiteindelijk hebben we ze dan toch nog aan de auto opgegeten en geloof het of niet die doos was rap leeg. De sfeer was in ieder geval enorm en het duiken voor herhaling vatbaar (maar als het effe kan niet meer in koffiewater).

Johnny.

SECRETARIAAT PRAAT

Als secretaris heb ik me de laatste weken bezig gehouden met het in elkaar zetten van een informatie-map. Deze map is aan alle leden ter beschikking gesteld en moet jullie optimaal kunnen informeren over gemaakte afspraken, het trainingsprogramma, de duikkalender en de op handen zijnde evenementen. Het blijft echter mensenwerk dus er zullen wellicht fouten ingeslopen zijn. Mocht je deze tegenkomen dan zou ik het zeer op prijs stellen als je dit bij mij zou willen melden zodat dit gekorrigeerd kan worden.

Verder zou ik het waarderen als jullie suggesties hebben voor informatie die nog niet in deze map is opgenomen en wel voor iedereen beschikbaar zou moeten zijn.

Van tijd tot tijd zal er een aanvulling op deze map verschijnen. Het is aan jullie om de nieuwe bladen in te voegen en de oude te verwijderen.

Helaas was er onvoldoende geld in kas om iedereen ook een ringband erbij te verstrekken maar het leek me geen probleem als jullie dit naar eigen wens zelf invullen.

Verder is er sinds kort een informatie-folder gemaakt waar in het kort een indruk wordt gegeven van de duikclub, inclusief de Bermuda Wet Wheels. Ook staat erin aangegeven hoe je je kunt aanmelden.

Deze folder zal in de hal van het zwembad op het folder-rek gelegd worden. Indien iemand een aantal folders wil hebben om op die manier vrienden/kennissen te informeren over de duiksport, dan hoor ik dat graag. Er wordt dan voor gezorgd.

OP 29 OKTOBER IS HET DAN ZOVER OM 5.00 UUR LOOPT DE WEKKER AF. VEEL TIJD IS ER NIET MEER, EERST FRITS OPHALEN EN DAN ZOALS AFGESPROKEN OM 5.30 UUR OP KAPELLEBRUG VERZAMELEN. IEDEREEN IS OP TIJD ZODAT WE DIRECT KUNNEN VERTREKKEN. NA EEN VLOT VERLOPEN RIT KOMEN WE OM KWART OVER ZEVEN AAN IN DE HAVEN VAN SCHEVENINGEN. DE AUTO'S WORDEN VLAKBIJ HET SCHIP GEPARKEERD WAARNA WE ONZE SPULLEN AAN BOORD BRENGEN. DE ZON BEGINT NET OP TE KOMEN EN HET BELOOFT EEN MOOIE DAG TE WORDEN. NA SNEL NOG EEN BAKKIE KOFFIE GEDRONKEN TE HEBBEN GAAN WE AAN BOORD. INTUSSEN HEBBEN ZICH NOG MEERDERE DUIKERS AAN BOORD BEGEVEN. IN TOTAAL GAAN ER ZO'N 40 DUIKERS, 3 BEMANNINGSLEDEN EN 12 LEDEN VAN HET DUKTEAM GET WET MEE. OM 8 UUR VERTREKKEN WE UIT DE HAVEN RICHTING NOORDZEE. NA ONGEVEER 1UUR VAREN KRIJGEN WE ONZE EERSTE BRIEFING OVER HOE TE DUKEN OP HET EERSTE WRAK VAN DE DAG. HET IS EEN TOT OORLOGSCHIP OMGEBOUWDE COASTER VAN ONGEVEER 60 METER LENGTE GENAAMD DE RAM 3. HET SCHIP LIGT OP ONGEVEER 23 METER DIEPTE. IN DE BREEFING WORD UITGELEGD HOE ER GEDOKEN KAN WORDEN. EN ALLE VEILIGHEIDSASPECTEN KOMEN AAN DE ORDE ZOALS EEN PERSLUCHTSET OP 3 METER VOOR HET GEVAL DAT, EEN LIJN MET BETONBLOKKEN OP DRIE METER, EEN LIJN ACHTER VAN 150 METER ACHTER DE BOOT EN EEN ZODIAC VOOR HET OPPIKKEN VAN AFDRIJVERS. ER WORD MET NADRUK OP GEWEZEN GEEN EIGEN LIJNEN VAST TE MAKEN AAN DE LIJNEN VAN GET WET IN VERBAND MET VERWARRING VOOR DE ANDERE DUKER. DE OVER HET WRAK GESPANNEN LIJNEN ZIJN VAST GEMAAKT AAN DE STIJG CQ DAALLIJN. EINDELIJK IS HET DAN ZOVER HET SCHIP GAAT VOOR ANKER EN IEDEREEN MAAKT ZICH GEREED VOOR DE EERSTE DUK VAN DE DAG. DE BUDDY PAREN WORDEN AFGEROEPEN EN GAAN VIA HET TRAPBORDES DE NOORDZEE IN. NA IEDERE 6 PAREN GAAT ER EEN PAAR VAN GET WET NAAR BENEDEN ZODAT ER ALTIJD 4 DUKER VAN GET WET BENEDEN ZIJN OM EEN OOGJE IN HET ZEIL TE HOUDEN. ALS LAATSTE 5 PAREN ZIJN WIJ AAN DE BEURT. WE SPRINGEN VAN BOORD EN LATEN ONS ZAKKEN VIA DE DAALLIJN. DE PAREN DIE ALS EERSTE NAAR BENEDEN ZIJN GEGAAN KOMEN WE ONDER WEG AL TEGEN. BENEDEN AAN GEKOMEN ZIEN WE EEN ZEER MOOI BEGROEID WRAK MET RONDOM HET WRAK VEEL VIS. NA HET WRAK GRONDIG GEINSPECTEERD TE HEBBEN GAAN WE VIA DE STIJGLIJN NAAR BOVEN. DE AFSpraak WAS DAT WE BINNEN DE NULTIJDEN ZOULDEN DUKEN MAAR OMDAT HET ZO MOOI WAS WAREN WE DE TIJD EEN BEETJE VERGETEN EN MOESTEN WE EEN STOP MAKEN OP DRIE METER. TERUG AAN BOORD GINGEN DE VERHALEN VAN WAT IEDER GEZIEN HAD AL SNEL OVER TAFEL. BIJ DE EEN WAREN DE VISSEN NOG GROTER DAN BIJ DE ANDER. IN TUSSEN WORDEN ALLE LIJNEN BINNEN GEHAALD EN VERTREKKEN WE VOOR EEN TOCHT VAN 1,5 UUR RICHTING HET VOLGENDE WRAK. DE KOFFIE, BOTERHAMMEN EN KOEKEN GAAN VLOT NAAR BINNEN.

HET TWEEDE WRAK VAN DE DAG IS DE CRESSI 2 EN LIGT OP 30 METER. HET SCHIP MEET 140 METER LENGTE, EN 20 METER BREEDTE. HET IS EEN KRUISER WELKE IN 1914 NAAR DE KELDER IS GEHAALD. ER LIGGEN HIER DRIE KRUISERS OP EEN AFSTAND VAN 1 A 1,5 MIJL. DE DUIKERS VAN GET WET GAAN OVERBOORDEN SPANNEN DE LIJNEN OVER HET WRAK. NA 18 BUDY PAREN ZIJN WIJ AAN DE BEURT. DE FLESSEN ZIJN NOG EENS EXTRA VOL GEDAAN EN DAAR GAAN WE DAN. ALS WE BENEDEN AANKOMEN ZIEN WE EEN PRACHTIG BEGROEID WRAK VOOR ONS LIGGEN. DE ROMP IS IN DRIE STUKKEN GEBROKEN EN LIGT OP DE KOP. TUSSEN HET PLAT GEDRUKTE STAAL KUNNEN WE HET WRAK EEN STUK NAAR BINNEN. HET PLAFOND IS PRACHTIG GEROEID EN HET WEMELT ER VAN DE VIS. ALS WE UIT HET WRAK KOMEN GAAN WE VIA DE DE ANDERE KANT TERUG. ONDERWEG KOMEN WE EEN ANKER TEGEN WAT WE MEE WILLEN NEMEN. NA FLINK WAT SJORREN BESLUITEN WE HET ANKER TE LATEN VOOR WAT HET IS EN GAAN VERDER OP ZOEK NAAR DE STIJGLIJN. DE TIJD BEGINT TE DRINGEN GEZIEN DE GROTE DIEPTE WAAROP WE ONS BEVINDEN. VAN TE VOREN HADDEN WE WE EEN KORTE STOP INGEALCULEERD OMDAT WE BIJ DE EERSTE DUIK OOK AL IN DECO KWAMEN EN WE NOG EEN STRAFTIJD HADDEN. TERUG AANGEKOMEN BIJ DE UITGEZETTE LIJNEN GAAN WE OP ZOEK NAAR DE STIJGLIJN. DE TIJD BEGINT TE DRINGEN EN DE MANOMETER GEEFT NOG MAAR 70 BAR AAN. WE KOMEN EEN KRUISING VAN LIJNEN TEGEN EN BESLUITEN DE RECHTS- AFGAANDE LIJN TE VOLGEN. NA EEN TIJDJE ZWEMMEN KOMEN WE TWEE ANDERE DUIKERS TEGEN WELKE HUN EIGEN LIJN AAN HET INROLLEN ZIJN. WE MOETEN TERUG EN OP DE KRUISING VAN LIJNEN GAAN WE RECHTSAF. NA NOG GEEN 10 METER ZWEMMEN KOMEN WE AAN HET EIND VAN DE LIJN. WE ZIJN HELEMAAL AAN DE VERKEERDE ZIJDE VAN HET WRAK EN MOETEN TERUG. NU AL STAAT VAST DAT WE DIK IN DECO KOMEN. DE MANOMETER LOOPT SNEL TERUG 50 BAR EN NOG STEEDS GEEN STIJGLIJN GEVONDEN. NA ENIGE TIJD VINDEN WE DE STIJGLIJN EN GAAN WE NAAR BOVEN. MET NOG ONGEVEER 25 BAR MOETEN WE EEN STOP MAKEN VAN 12 MINUTEN OP 3 METER. GEZIEN DE GERINGE HOEVEELHEID LUCHT LIJKT HET ONS BETER OM NAR DE RESERVE- PERSLUCHTSET TE GAAN EN DAAR ONZE DECO AF TE MAKEN. HIER HANGEN WE DAN VOOR 12 MINUTEN. NU BESEF JE PAS DAT ER NIET GENOEG OP DE VEILIGHEID GEHAMERD KAN WORDEN. ALS WE TERUG AAN BOORD KOMEN IS DE BOOT NIET AAN EN KRIJGEN WE DE WIND VAN VOREN. NA UITGELEGD TE HEBBEN DAT ER ANDERE LIJNEN VAST GEMAAKT WAREN AAN DE UITGEZETTE LIJNEN EN DAT WE MEDE DAARDOOR IN DECO GEKOMEN WAREN WAS HET ERGSTE WEL VOORBIJ. OP ONZE TOCHT VAN 2,5 UURTERUG NAAR SCHEVENINGEN WORD ER NOG VEEL NAGEPRAAT EN VONDEN WE HET ALLEMAAL EEN ZEER GESLAAGDE DAG. OM ACHT UUR MEREN WE AF IN DE HAVEN. ALLES WORD VAN BOORD GEHAALD EN IN DE OUTO'S GELADEN. NA HET ETEN VAN FRIETJE NEMEN WE AFSCHIED EN MAKEN ONSOP VOOR DE TERUGREIS. IEDER IS VOLDAAN EN HEEFT EEN PRACHTIGE DAG GEHAD. *Werner.*

HOERA! WIJ HEBBEN

Het komt steeds dichterbij
nieuw leven maakt zich vrij
en het is van jou en mij
een liefde voor het leven
en alles wat wij zijn is zij
een liefde voor het leven
uit de kracht van jou en mij

Hoera! Onze dochter is geboren op 21 december 1995
Zij heet

Nayra

Trotse ouders zijn Arjan en Petra Korstanje-Selis

EN ER TWEE DUIKERTJES BIJ

*Groot is het wonder
Jij bent zo klein
Wat zijn wij gelukkig
Dat jij ons zoontje en
broertje mag zijn.*

Jeffrey

is de naam van ons zoontje en broertje

Geboren op 4 januari 1996

Willy, Monique en William Menu-de Caluwé

Duikzones voorlopig van de baan

van onze verslaggever

HULST - De huidige plannen voor sportduiken en beroepsvisserij in de Oosterschelde zijn definitief van de baan. Gedeputeerde J. G. van Zwielen concludeerde maandagavond ter afsluiting van de informatiebijeenkomsten in Goes en Hulst dat de opzet geen draagvlak heeft en onuitvoerbaar is. Wel dwong hij af dat beide groepen sluitende afspraken met elkaar maken over het gebruik van de rivierarm. Blijven ze in gebreke, dan zal de provincie alsnog met een aangepast plan komen, aldus Van Zwielen.

De gedeputeerde zei toe dat de duikers hoe dan ook dit zomerseizoen geen strobreed in de weg wordt gelegd. Hij wil duikers en vissers de tijd en kans gunnen

hun onderlinge problemen op serieuze basis uit te praten, alvorens de overheid mocht besluiten tot ingrijpen.

De in groten getale opgekomen Belgische onderwaterliefhebbers dreigden eerder die maandagavond met een massaal vertrek naar andere oorden. Ondernemend Zeeland zou door een dergelijke boycot een behoorlijke veer moeten laten, zo rekenden een aantal boze sportduikers de verantwoordelijke beleidsmakers voor. Bij het doorgaan van de gewraakte zoning zou het economisch verlies volgens hen zeker in de miljoenen guldens lopen.

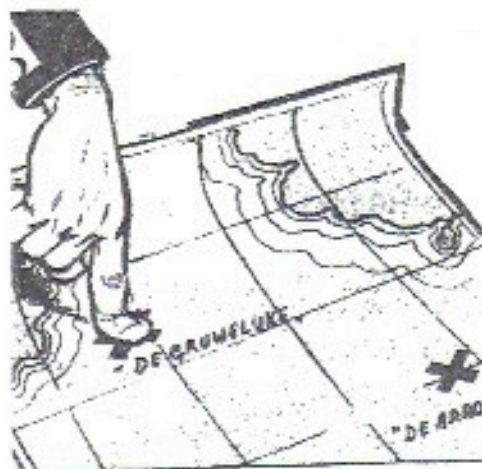
„U kunt deze zomer rustig boeken op uw vertrouwde camping. Voor een vlucht naar elders zie ik geen enkele reden”, paasde

Van Zwielen in tien minuten tijd de Belgen nadat hij dik drie uur hun bezwaren tegen het plan had aangehoord. Zijn woorden werden gewogen en gewaardeerd met een lang applaus.

Zuiver blazen

Niettemin maakte de gedeputeerde duidelijk dat er spijkers met koppen moeten worden geslagen om herhaling van de problemen te voorkomen. „Met de belofte alleen dat er met elkaar weer gesproken wordt, ben ik er nog niet”, aldus Van Zwielen.

Genoemd werden in dat kader een verplichte schadeverzekering voor duikers en een betere sociale controle, teneinde het blazen dat de afgelopen drie jaar besmet is geraakt, weer te zuiveren.

„Laat zien dat dit een incident is geweest. Laat zien waarom het in die twintig jaar daarvoor wel goed kon gaan.” Uit de gegevens van de gedeputeerde zou blijken dat het stuksnijden van de kreeftvliiken veelal het werk is van stropers en activisten van een dierenbevrijdingsfront.

Media

Van Zwielen maakte korte metten met de suggestie dat de media hebben overdreven in hun berichtgeving over het regelmatig kapotsnijden van kreeftvliiken. „We moeten het aantal schademeldingen niet onderschatten. Wat tot dusver naar buiten is gekomen, is echt het topje van de ijsberg.” Voor de Gentse duik-instructeur J. Maes is de oplossing heel simpel. „Vis

sers en duikers, we hebben beiden de zelfde minnares: de zee. Laten we dat asjebliest zo met elkaar houden.”

Handtekeningen

De bijeenkomst in Den Dullaert passeerde zonder al te zeer oplopende emoties. Wel maakten de voornamelijk Belgische aanwezigen duidelijk dat zij op generlei wijze konden leven met de zoningplannen. „Onaanvaardbaar”, zo klonk resoluut van de kant van de Belgische duikbond Nelos. Namens die organisatie bood I. Goudenhoofd de gedeputeerde een petitie aan met 350 handtekeningen. Eerder waren er al 110 bezwaarschriften ingediend. De verwachting is dat op z'n vroegst rond mei een beslissing valt over de situatie in de Oosterschelde.

VROUWEN EN DUIKEN

Inleiding

In de theorie opleiding tot gebrevetteerd duiker wordt ruim aandacht besteed aan medische zaken. Er is echter een zeer minimale aandacht voor de verschillen tussen mannen en vrouwen. In dit stukje wil ik enkele verschillen onder de aandacht brengen met betrekking tot de duiksport.

Anatomische en fysiologische verschillen tussen man en vrouw

De vrouw verschilt niet alleen anatomisch (uiterlijk, lengte, gewicht, postuur) maar ook fysiologisch van mannen.

Verschil in hart-/longcirculatie

1. De hoeveelheid lucht die een vrouw na een zo diep mogelijke inademing maximaal kan uitblazen (vitale longcapaciteit) is kleiner dan die van de man (gemiddeld 3,2 tegenover 4,8 liter). Bovendien is de maximale zuurstofopname bij inspanning 15 tot 20% lager. Dit heeft als nadeel dat bij maximale inspanning de vrouw eerder de maximale ademcapaciteit zal bereiken, waarna hyperventilatie en uitputting kunnen voorkomen. Duiken is echter geen sport waarbij maximale inspanning zal worden bereikt, wel zal deze nodig zijn in noodsituaties. De lagere zuurstofopname heeft ook een voordeel: een vrouw zal hierdoor minder lucht verbruiken dan een man op eenzelfde duikduur.

2. Als maat voor het pompvermogen van het hart (cardiac output) neemt men doorgaans het minuutvolume; de hoeveelheid bloed die een hartkamer per minuut uitpompt. Dit hartminuut volume is afhankelijk van slagvolume en hartfrequentie. Door training kan het slagvolume worden vergroot en dus de hartfrequentie worden verlaagd, zodat er een efficiënte pompwerking ontstaat. Een vrouw heeft een 15 tot 20% lagere cardiac output dan de man bij eenzelfde trainingscondities.

Verschil in weerstand tegen koude

Vrouwen reageren fysiologisch anders dan mannen op koude. Vrouwen bezitten minder zweetklieren dan een man en het duurt langer voor vrouwen gaan zweten, echter wel voldoende om de kerntemperatuur op peil te kunnen houden.

Uit een onderzoek van Houg van de universiteit van Buffalo, USA, bleek dat vrouwen moeilijker kunnen reageren op snel warmte verlies dan mannen, maar dat vrouwen beter in staat zijn periodes van langdurige koude aan te kunnen.

Verschil in vetverdeling

Vetweefsel geeft een vertraagde afgifte van stikstof na het duiken. De gemiddelde vrouw heeft ongeveer 12% meer vet dan de gemiddelde man (27% versus 15%) en tevens meer subcutaan vet. Vetweefsel zou inerte gassen 5x langer vasthouden dan waterige weefsel. Daarbij zou een groter percentage lichaamsvet correleren met een hogere gevoeligheid voor decompressieziekte. Uiteraard is dit dus meer van toepassing op verzadigingsduiken dan op normale sportduiken.

Praktische aanpassing aan man-vrouw verschillen m.b.t. de duikuitrusting

Voor zowel mannen als vrouwen geldt dat de apparatuur onder water goed moet functioneren waarbij minder op kracht geleid moet worden maar meer op vaardigheid. Helaas boven water moet er vaak nog een behoorlijke afstand van auto naar duikstek afgelegd worden waarbij de vrouw door het hebben van minder kracht in het nadeel is. Aangezien het gezicht van een vrouw gemiddeld wat smaller is, sluit een masker van siliconen beter aan dan een met stugger rubber.

Gevoeligheid voor decompressieziekten

De decompressietabellen (US Navy) zijn gebaseerd op gegevens van jonge, gezonde, niet rokende mannen in uitstekende conditie, meestal uit de marine. De tabellen zijn overgenomen door de sportduikerij voor zowel mannen als vrouwen. Dat de gemiddelde sportduiker niet aan dit ideaalprofiel voldoet zal duidelijk zijn. Ook de huidige DCIEM tabellen zijn gebaseerd op gegevens van mannen. Voordat er serieus onderzoek naar werd gedaan, werd voetstoots aangenomen dat vrouwen meer gevoelig zouden zijn voor decompressieziekten, gebaseerd op het hogere vetpercentage.

De eerste onderzoeken gaven inderdaad aan dat er meer DCZ bij vrouwen voorkwamen, maar het grote nadeel van deze onderzoeken was dat het onderzoeken achteraf waren. 44.000 Duiken van vrouwen en 43.000 duiken van mannen werden achteraf beoordeeld op DCZ. Een niet erg betrouwbare methode. Ook werden ruimtevaart testen met onderzoek bij over- en onderdruk vertaald naar het duiken.

Latere onderzoeken bij mannelijke en vrouwelijke marineduikers gaven geen verschillen te zien. Sterker nog de paar klachten van DCZ traden alleen op bij mannen en niet bij vrouwen. De conclusie die hieruit getrokken mag worden is dat als er al een verhoogd risico zou zijn deze dan echt minimaal is en dat het dus voor vrouwen geen probleem moet zijn om dezelfde decompressietabellen te gebruiken als mannen.

Menstruele cyclus

1. Menarche (eerste menstruatie)

In Nederland vinden wij het belangrijk dat kinderen niet te jong beginnen met duiken. Dit heeft o.m. te maken met het nog niet volgroeid zijn van het lichaam. Er is geen goed onderzoek verricht naar invloed van duiken en de hormonale ontwikkeling bij meisjes zodat het toch goed lijkt ook dit argument in ogenschouw te nemen bij het vaststellen van een minimum leeftijd.

2. Hormonale verandering t.g.v. duiken

Bekend is dat omgevingsfactoren de hormonale cyclus kunnen beïnvloeden, m.n. psychische factoren kunnen hierbij een rol spelen. Uitgebreid onderzoek gaf aan dat periodieke duiken tot 40 meter geen significante verschillen in het hormonale patroon te zien gaven.

3. Gevolgen hormonale cyclus.

Gezien de grote individuele verschillen is hier weinig over te zeggen. Een aantal vrouwen zal de voorkeur geven niet te duiken tijdens de menstruatie. Er zijn ook andere verhalen dat menstruatiekrampen onder water afnemen zodat deze vrouwen zich tijdens en geruime tijd na het duiken beter voelen. Mogelijk dat de ontspannende invloed van duiken hier ook mee te maken heeft. Een ernstig premenstrueel syndroom (PMS = gewichtstoename, hoofdpijn, depressiviteit, prikkelbaarheid, gespannen borsten en psychische veranderingen) is echter wel een contra-indicatie voor duiken in die periode.

4. Haaien en duiken tijdens de menstruatie.

Een steeds terugkerende vraag of dit gevaarlijk is. Als eerste moet gerealiseerd worden dat er per dag slechts ongeveer 10 tot 20 ml bloedverlies optreedt tijdens een menstruatie. Wanneer een vrouw met een schone tampon te water gaat, lijkt het vrijwel onmogelijk dat een haai aangetrokken zal worden door maximaal 1 ml. bloed. Bovendien is menstruatiebloed gehaemolyseerd bloed en wetenschappers zijn van mening dat haaien alleen aangetrokken worden door bloed uit verse wonden.

Baldrige heeft in een onderzoek 1652 haai-aanvallen geanalyseerd. 7% van de slachtoffers was vrouw. Hierbij werd er geen relatie met de menstruatie gevonden.

5. Infertiliteit (onvruchtbaarheid)

Een van de hormonen die wel veranderen onder hyperbare omstandigheden is prolactine en is indirect verantwoordelijk voor de ovulatie (eisprong). Opgemerkt moet worden dat er voornamelijk invloed is tijdens frequent en diep duiken.

Bij duikende vrouwen die langdurig infertiel zijn en daarvoor behandeld worden is het niet onverstandig bloedonderzoek naar prolactinete laten doen.

6. Anticonceptie.

Uit diverse onderzoeken is gebleken dat pilgebruik en duiken geen extra risico's met zich meebrengt.

Piet Hopmans

P.S. Met dank aan Sylvia Dermout, gynaecoloog

DE ONTDEKKING VAN DE AQUALONG DOOR JACQUES-YVES COUSTEAU

In de zomer van 1943, op het hoogtepunt van de tweede wereldoorlog, waadde een man de Middellandse Zee in, voor de kust van Zuid-Frankrijk. De kleine baai was buiten het gezichtsveld van de Duitsers en dat was ook precies de bedoeling. Op zijn rug was een vreemd apparaat vastgebonden en de vijand zou zich de vingers aflikken om dat apparaat in handen te krijgen.

De man was Jacques-Yves Cousteau. Wat hij op zijn rug droeg, was de eerste aqualong, een vinding die een omwenteling zou teweegbrengen in het zee-onderzoek. Deze veranderde de ouderwetse duiker met zijn onhandige zware helm en zijn loden schoenen, in een man-vis die in alle richtingen door het water kon schieten.

Cousteau en verscheidene anderen waren enige tijd voor de Tweede Wereldoorlog het duiken zonder duikergas als sport gaan beoefenen in de Middellandse Zee. De kleine groep onderwaterpioniers had zwemvliezen, duikbrillen en harpoengeweren uitgevonden en had geëxperimenteerd met verschillende soorten onderwaterlongen. De allereerste longen waren gevuld met zuivere zuurstof en werden gevaarlijk bij hoge druk. Tot twee keer toe was Cousteau bijna verdronken door het gebruik van een dergelijk apparaat. Wat hij nodig had, was een soort long vol gecomprimeerde lucht, die automatisch lucht van de juiste druk naar de duiker toevoerde, afhankelijk van diens behoefte.

De oorlog dreef Cousteau's groepje duikers uiteen. Na het tekenen van de Frans-Duitse wapenstilstand in 1940 kwamen zij weer bijeen. Maar nu moesten hun proefnemingen onder water in het allerdiepste geheim geschieden. Frankrijk was bezet door troepen van de As en de Franse regering werkte tot op zekere hoogte samen met de bezetter, hoewel vele Fransen bleven doorvechten voor de vrijheid van hun land. Cousteau werkte voor de Geheime Dienst van de Marine, tegen de bezetters. Als dekmantel voor zijn activiteiten, wist hij van de Duitsers een vergoeding los te krijgen voor het maken van culturele films in de Middellandse Zee. Maar hij was in de eerste plaats bezeten van de gedachte, een ademhalings-apparaat te ontwikkelen, dat de duiker volkomen onafhankelijk maakte van de buitenwereld.

In december 1942 ontmoette Cousteau in Parijs Emile Gagnan, een expert op het gebied van industriële gas-apparatuur. Toen Cousteau uitvoerig aan de ingenieur had uitgelegd wat hij nodig had, overhandigde Gagnan hem een klein stuk plastic mechaniek. "Iets dergelijks?" vroeg hij. "Het is een yoevoerklep die gas levert, afgestemd op de behoefte. Ik heb dit ontwikkeld voor automatische insputting van kookgas voor auto-motoren". Benzine was in Frankrijk vrijwel niet te krijgen tijdens de oorlog, en er werd veel geëxperimenteerd om een vervangingsmiddel te vinden.

Binnen enkele weken waren Cousteau en Gagnan zover. Zij hadden de eerste klep of regelaar in elkaar gezet, die naar behoefte lucht toevoerde. Cousteau ging de vinding dadelijk beproeven in de Marne bij Parijs. Hij kon inderdaad zonder moeite ademen, hoewel een groot deel van de lucht borrelend ontsnapte uit de regulator. Toen probeerde Cousteau op zijn hoofd te gaan staan. De luchttoevoer werd onmiddellijk afgesneden en Cousteau stikte bijna. De eerste poging om de mens in een vis te veranderen was jammerlijk mislukt. Maar op hun terugrit naar Parijs hadden beide mannen al een oplossing uitgedacht voor het probleem. De uitlaat- en inlaatkleppen van de proef-regulator zaten 15 cm boven elkaar. Wanneer Cousteau rechtop stond of horizontaal zwam, was de uitlaat boven of op dezelfde hoogte als de luchttoevoer. Maar wanneer hij loodrecht omhoog zwam, zat de uitlaat 15 cm lager en dit minuscule kleine drukverschil versperde de weg aan de binnenstromende lucht. De uitlaat en de inlaat moesten dus zo dicht mogelijk bij elkaar zijn om het drukverschil bijna geheel te doen verdwijnen. Nu werkte het apparaat, tenminste in een proefbassin in Parijs. Maar zou de regelaar ook functioneren in zee, onder de druk van de grote diepte, die Cousteau ermee hoopte te bereiken?

Op een juni ochtend in 1943 ging Cousteau op het station van het stadje Bandol aan de Franse Riviera een houten kist afhalen, die hem was toegestuurd uit Parijs. Dicht in de buurt had hij een grote villa aan zee gehuurd, als basis van zijn duik-operaties. Cousteau had zijn duikmakers, Philippe Tailliez en Frederic Dumas, gevraagd om ook van de partij te zijn. De groep had een bijzonder cenzaam plekje uitgezocht voor de eerste proefnemingen. Duitsland en Italië waren begonnen militaire kikvorsmannen in te zetten voor de oorlogvoering. Hun zwemmende soldaten waren uitgerust met een vroeg type zuurstoflong, dat gevaarlijk was in het gebruik en de duikdiepte begrenste tot 13 meter. De Duitse Admiraliteit besteedde miljoenen aan experimenten ter ontwikkeling van een moderne en betere onderwater-apparatuur. Als de nieuwe vinding van Cousteau werkte, zou die ongetwijfeld veel beter zijn dan de apparaten van de Duitsers.

Zodra de kist was aangekomen, bracht Cousteau hem zo snel hij kon naar Villa Barry, waar Tailliez en Dumas hem opwachten. Cousteau schreef: "Voor ons lag een drietal middelmatig grote cilinders vol gecomprimeerd lucht, onderling verbonden door een luchtregelaar, zo groot als een normale wekker. Uit de regelaar kwamen twee slangen, die bijeen kwamen in een gemeenschappelijk mondstuk."

Met dit apparaat op de rug, een waterdicht glazen masker over neus en ogen en rubber voetvinnen waren wij van plan, ongehinderd rond te dolen door de diepten der zee".

Cousteau zou als hoofd van de groep de eerste zijn om de nieuwe aqualong te beproeven. "Didi" Dumas, de beste duiker van Frankrijk, zou op het strand blijven toekijken, klaar om hem onmiddellijk te hulp te schieten als er iets fout ging. Cousteau's vrouw, Simone, zou recht boven hem blijven zwemmen aan de oppervlakte en het experiment gadeslaan door haar masker. Dumas bond de cilinders op de rug van Cousteau vast en verzwaarde diens gordel met zeven pond ballast. Cousteau waadde door de branding, "met de waggelgang van Charlie Chaplin" en zonk toen zachtjes weg in de stille wateren van de Middellandse Zee.

"Ik ademde zonder moeite heerlijk frisse lucht in" schreef Cousteau. "en er klonk een zacht gefluit als ik inademde en een licht geborrel wanneer ik uitademde. De regelaar stelde de druk nauwkeurig in op mijn behoeften.

...Er opende zich een kleine kloof aan mijn voeten, vol donkergroene waterplanten, zwarte zoeëgels en kleine bloemvormige witte algen... Het zand helde omlaag naar een helderblauwe oneindigheid... Met de armen omlaag langs mijn zijde, trapte ik rustig met mijn zwemvoeten en zwom omlaag... Ik bereikte de bodem in een staat van hevige opwinding... Ik keek omhoog en zag het watcroppervlak glanzen als een kapotte spiegel. Middelen de spiegel was het slanke silhouet van Simone, zo klein als een poppetje. Ik wuifde. Het poppetje wuifde terug...

Ik probeerde alle mogelijke manoeuvres met de aqualong: bochten, buitelingen en rollen om mijn as. Ik ging op mijn hoofd staan, gesteund op een vinger en barstte in lachen uit- een schelle verwrongen lach. Wat ik ook deed, niets bracht verandering in de automatische toevloed van lucht. Bevrijd van zwaartekracht en drijfkracht, vloog ik rond in de ruimte... Ik ging omlaag tot 20 meter. Zover waren wij al verscheidene malen geweest zonder de nieuwe apparatuur, maar wij wisten nog niet wat er beneden die grens zou gebeuren. Hoe diep kunnen wij gaan met deze wonderbaarlijke vinding?" In de jaren die volgden zouden Cousteau en zijn duikers antwoord krijgen op die vraag.. Gedurende die eerste opwindende zomer, doken Cousteau en zijn groep 500 keer met succes naar diepten tussen 15 en 35 meter. De aqualong gedroeg zich voorbeeldig en de mannen ontdekten een volkomen nieuwe wereld. Toch voelde Cousteau zich niet geheel gerust. "Het ging allicmaal veel te gemakkelijk," schreef hij. "ik voelde intuitief, dat we niet zo luchthartig de zee konden binnendringen. Ik verwachtte een onvoorziene valstrik in de diepte, waardoor wij op een kwade dag verrast zouden worden." De oorlog duurde nog voort. Het jaar tevoren hadden Duitse troepen de marinebasis Toulon, de Middellandse Zeehaven in zuidoost Frankrijk bezet. De Franse vloot had het grootste deel van de schepen in de haven vernietigd. Bij de tot zinken gebrachte schepen waren er twee waarop Cousteau gediend had. In 1943 begon hij met zijn groep een film te maken over wrakken op de zeebodem. De film moest dienen om het nut van de Aqualong bij onderwaterbergingsacties te bewijzen.

Een van de wrakken die door de duikers werd bekeken, was de Dalton. Dit Engelse stoomschip was uitgeleend aan een Griekse maatschappij, toen het op kerstavond 1928 zonk voor de kust van Marseille. Een deel van het schip lag tussen de 20 en 35 meter. De achtersteven lag nog 10 meter dieper. De duikers aarzelden en vroegen zich af of zij zouden riskeren zo diep te gaan, dat zij ook de verleidelijke achtersteven konden onderzoeken. Cousteau vond, dat dit de enige manier was om de beperkingen van de aqualong vast te stellen. Omlaag ging het, dieper dan ooit tevoren. Zij bereikten een diepte van 44 meter en kwamen veilig weer boven. Maar vooral Dumas was ervan overtuigd, dat een mens met de aqualong nog dieper kon komen zonder de gevreesde caissonziekte te riskeren. Hij wilde dat door een proef bewijzen, door zo ver mogelijk af te dalen om te kijken wat er dan gebeurde.

Op 17 oktober 1943 werden voorbereidingen getroffen voor zijn experiment. Een touw met knopen op gelijke afstanden, werd zorgvuldig gemeten en geijkt door een plaatselijke ambtenaar. Het touw werd neergelaten tot aan de zeebodem, ongeveer 80 meter diep. Twee sloepen vol toeschouwers begeleidden de "veroordeelde", zoals Cousteau hem noemde. Dumas zou zich laten zinken, met zware gewichten, totdat hij niet verder kon. Dan zou hij zijn gewichten aan het touw bevestigen en zo snel mogelijk naar de zeespiegel terugkeren. Dumas dook in de koude woelige zee. Cousteau, die hem zo nodig hulp zou bieden, liet zich zakken naar zijn uitkijkpost, 35 meter omlaag langs het touw, na een ademloze worsteling met de golven. Hij schreef: "Ik volgde hem omlaag...Ik zag zijn vuisten en zijn hoofd verdwijnen in het bruine water."

Dumas beschrijft zijn recordduik met deze woorden: "...Ik kan niet goed zien, of de zon gaat snel onder of mijn ogen zijn niet goed. Ik bereik de knoop van 35 meter. Ik voel me niet zwak, maar ben aldoor buiten adem. Dat rottouw hangt niet recht. Het gaat schuin de gele erwtensoep in...Ik heb een vreemd gevoel van gelukzaligheid. Ik ben dronken en zorgeloos. Mijn oren suizen en ik heb een bittere smaak in mijn mond. De stroming brengt me uit mijn evenwicht, alsof ik een borrel te veel op heb. Jacques en de mensen in de boot laten me koud. Mijn ogen zijn moc. Ik laat mij verder zakken en tracht aan de bodem te denken, maar dat lukt me niet. Ik val in slaap, maar ik ben veel te duizelig om te slapen. Er is een klein beetje licht om mij heen. Ik wil de volgende knoop pakken en grijp mis. Ik doe opnieuw een greep en bind mijn gordel daaraan vast.

Omhoogstijgen is vrolijk als een luchtbel... Het dronken gevoel verdwijnt. Ik ben somber en razend dat ik mijn doel niet bereikt heb. Ik passeer Jacques en haast mij verder naar boven. Ik hoor dat ik zeven minuten beneden ben geweest."

Dumas dacht dat hij maar 35 meter gedaald was. Maar zijn ballastgordel was vastgebonden op 70 meter onder de zeespiegel. De Fransman had een nieuw gevaar van de zee ontdekt, dat even riskant is als de caissonziekte. Cousteau's groep noemde het *l'ivresse des grandes profondeurs* - de dronkenschap of verrukking der diepte. Deze dronkenschap neemt toe, naarmate men dieper komt. Een gevoel van verrukking wordt gevolgd door slaperigheid en een verlamrende lusteloosheid, terwijl de gedachten van de duiker steeds onsamenhangender worden. Terwijl ze dronken waren door de stikstof hebben duikers wel hun masker afgerukt. Sommige duikers hebben zelfs hun flessen aangeboden aan een langzwevende vis, om te voorkomen dat het beest zou verdrinken. Anderen hebben gevoeld naar niet aanwezige zakken, om te kijken of ze hun sigaretten wel bij zich hadden.

Deze dronkenschap of stikstofnarcose, wordt blijkbaar veroorzaakt door de uitwerking van stikstof op het zenuwstelsel. Tegenwoordig gebruiken diepzeeduikers een mengsel van helium en zuurstof in plaats van stikstof en zuurstof, als bescherming tegen de verrukking der diepten.

Toen de oorlog was afgelopen, vertoonde Cousteau zijn film van gezonken schepen op het Ministerie van Marine in Parijs. Het resultaat was dat hij opdracht kreeg, een onderwatergroep te organiseren om schepen te bergen die tijdens de oorlog tot zinken waren gebracht, en onderzoekingen te doen op het gebied van diepzeeduiken. Met Tailliez en Dumas richtte Cousteau de Onderzeegroep voor Studie en Experimenten op. De basis was Toulon, waar marine-officieren en technische experts zich bij de groep aansloten. Hun werk was extra riskant door het grote aantal onontploffte mijnen waarmee de zeebodem bezaaid was. Dumas, die altijd nieuwsgierig geweest was naar de uitwerking van een onderwaterontploffing, ontsnapte herhaaldelijk op het nippertje aan de dood.

De activiteiten van de groep breidden zich langzaam uit. Cousteau en zijn mannen gingen door met duiken, filmen en experimenteren, en bleven voortdurend hun techniek verbeteren onder het werk. Maar de verrukking der diepten had nog steeds een onweerstaanbare aantrekkingskracht. In de zomer van 1947 besloot de onderzeegroep de zee opnieuw te trotseren met een serie duiken tot nog grotere diepten. Het doel dat zij zich stelden, was 100 meter. In het vierde jaar sinds Dumas tot 70 meter was afgedaald, had geen enkele duiker zijn record verbroken.

Cousteau was de eerste die dook. Met een zwaar stuk ijzer in de handen geklemd, schoot hij omlaag door het water, en zag het azuurblauw van de zonverlichte zeespiegel verbloeden naarmate hij de violette diepten naderde. Op 65 meter proefde Cousteau "de metalige smaak van gecomprimeerde stikstof" en raakte op hetzelfde moment in hevige extase. Terwijl hij zich vastgreep aan het touw, krabbelde Cousteau op een der kleine opschrijfborden die overal aan het touw hingen: "Stikstof heeft een vieze smaak." "Ik hing suffig aan het touw," schreef hij later. "Naast mij stond een zwerterige kerel te glimlachen: mijn tweede ik, volkomen zelfbewust, met een sarcastische grijns voor die stakkerige duiker. Toen de seconden verliepen, nam de zwerterige kerel het commando over, en beval mij, het touw los te laten en omlaag te duiken." Cousteau daalde tot dat laatste bordje, 99 meter diep. Hij zette zijn handtekening, liet zijn ballast vallen en schoot omhoog. Hij was de diepste duiker van de wereld geworden. Toen bezochten 5 anderen uit de groep het diepste bordje. Niet een van hen was in staat iets verstandigs neer te schrijven op deze diepte.

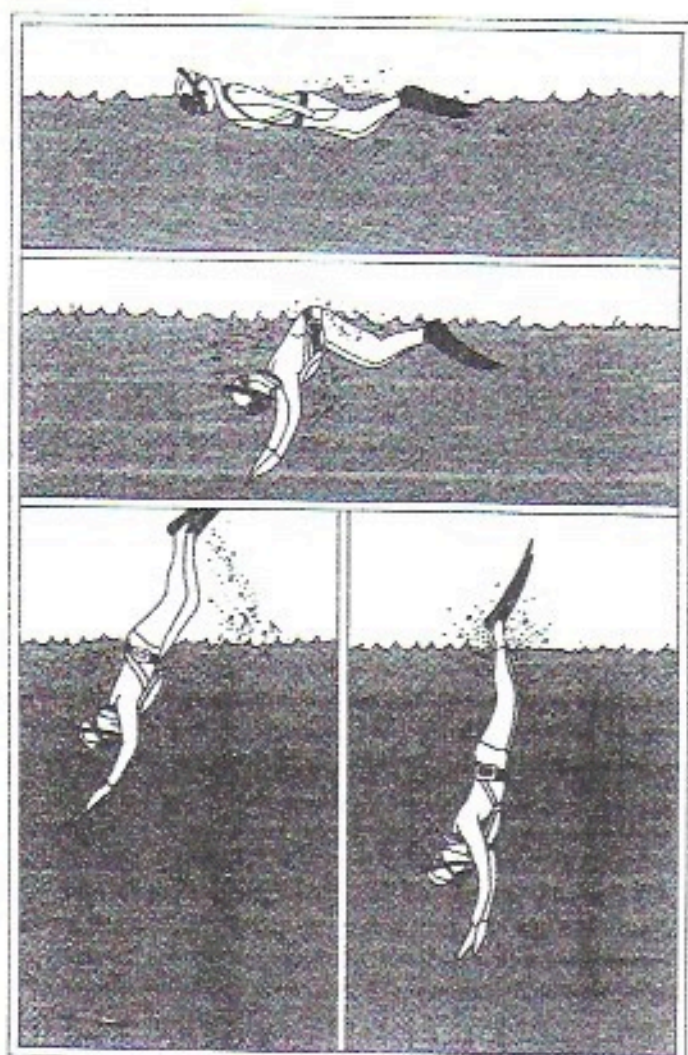
De zomer ging voorbij en de groep besloot tot een nieuwe serie duiken, nog dieper dan 100 meter. De eerste die omlaag ging was Maurice Fargues, een meester in het vak. Hij schoot omlaag, met nu en dan een ruk aan het touw, om te zeggen: "Alles kits!" Ineens was er niets meer. Onmiddellijk dook de reddingsman hem na en kwam hem tegen op 75 meter. Het mondstuk van Fargues hing los op zijn borst. Hij was dood. Later onderzocht de groep de bordjes aan het touw, en ontdekte dat Fargues zijn initialen had neergekrabbeld op een diepte van 132 meter. Dat was 33 meter dieper dan een van de anderen ooit was gekomen. De groep bond nadien nooit meer de strijd aan met de verrukking der diepten. In 1949 nam Cousteau het bevel op zich van de *Calypso*. Het schip was ontworpen om allerlei onderzeese onderzoekingen uit te voeren. In 1952 voer Cousteau ermee naar Grand Congloue, een eilandje bij Marseille, waar hij en zijn team een der meest fantastische wrakken onderzochten die ooit ontdekt zijn: een 100-tons vrachtschip uit de tijd van omstreeks 230 voor Christus.

Terwijl zij bij dit wrak aan het werk waren, kwam Cousteau op het idee van onderwater-televisie. De archeologen aan boord van de *Calypso* wilden dolgraag meer direct betrokken zijn bij het werk van de duiker. Cousteau gaf de duikers daarom een televisie-camera mee naar beneden, die hij had geleend van een grote televisie-maatschappij. De camera was waterdicht verpakt en kon zowel bediend worden door de duiker als vanaf de boot. Onderwater-microfoons gaven dan weer instructies door van de archeologen op de *Calypso*, die duidelijk op hun televisiescherm konden volgen wat er beneden gebeurde.

Dit was slechts een van Cousteau's vele vindingen in de loop der jaren, waarmee hij het onderzoek in de zee wist te verbeteren en vooruit te brengen. Vermeldenswaardig is ook zijn duikschotel, een tweepersoonsonderzeeër. De schotel heeft mechanische armen aan de buitenkant en wordt voortgestuwd door waterstralen.

In de duizenden uren die Cousteau en zijn mannen in zee hadden doorgebracht, hadden zij eigenlijk nog maar een tipje opgelicht van de sluier die de wonderen daarin verborgen hield. Zij kunnen hun rol van visman slechts enkele uren aaneen blijven spelen. In een onderwaterschip zouden zij langer kunnen blijven en dieper kunnen duiken. Maar dan zouden zij niet meer *in* de zee zijn, maar opgesloten in een stalen gevangenis. Een huisje bouwen op de zeebodem, waarin mensen comfortabel konden wonen en werken, zou de volgende stap zijn om van de mens een echt zeewezen te maken.

Dit artikel is gehaald uit het boek *Geheimen van de Diepzee*, uitgeverij Lecturama, door Petra Korstanje.

Hoekduik

De Mol van Lunetten.

Noordzeeaquarium in nieuwbouwwijk te Utrecht.

Velen van onze clubleden hebben al eens iets over 'de Mol' van Lunetten gezien op de TV.

Doch hier een verhaal van het begin tot, helaas.. het einde.

In 1987 start Wim Uilenbroek met het grote karwei, om de kruipruimte onder zijn rijtjeshuis, uit te graven.

Na 2 jaar spitten was achtenveertig kubieke meter klei, emmertje voor emmertje via het luik, de voordeur uitgesjouwd.

(Vandaar zijn bijnaam, 'De Mol')

De aldus verkregen ruim 2 meter hoge kelder werd afgewerkt en voorzien van pompenbuizen, leidingen, verlichting en achttien enorme glazen bakken. Een tankwagen bracht nog even 20 ton zeeewater en Wim kon beginnen met het inrichten van de aquariumbakken.

Zee-anemonen, garnalen, mossels, krabben, hermiëtkreeften, zeeëgels, oesters, sponzen, zakpijpen, zeedhalia's en garnalen waren de eerste bewoners. Alles in zijn aquarium is zelf gesprokkeld.

In 1990 werd zijn aquariumkelder officieel geopend door de Utrechtse Wethouder en men gaf het de naam; Marinarium Utrecht.

Tijdens deze opening was ook de Commissaris van de Koningin in de Provincie Utrecht aanwezig om via het kleine trapje een kijkje te komen nemen in het ondertussen volwaardige zeeaquarium, dat naast bovenstaande bewoners was uitgegroeid met; kreeften, slijmvissen, snotdolven, schorpioenvissen, zeebrasem, sidderroggen, haaien, en nog vele andere koudwaterbewoners.

Verscheidende keren zijn wij op bezoek geweest bij Wim en zijn vrouw. In 1993, hadden al meer dan 10.000 mensen een bezoek gebracht aan het Marinarium.

allemaal hebben ze aangebeld, Wim of zijn vrouw opent de voordeur, schuift de deurmat opzij, doen het luik open en nodigen de bezoekers uit om via het kleine smalle trapje afwaarts te gaan richting aquarium.

In 1994 was Wim een groot bassin aan het bouwen voor nog meer haaien ook was er een speciaal aquariumbak ingericht om een studie na te gaan naar kwalen in gevangenschap.

Doch, de zomer van 1994 was voor de koudwaterbakken te warm. een ramp voltrok zich. Het water in alle bakken werd te warm. En tot overmaat van ramp viel er een koelsysteem uit, met als gevolg vele, vele dode vissen.

Met zakken vol hebben ze van de gemeente-opruimingsdienst de volgende dag de kadavers op komen halen.

4 dagen na de ramp, zijn we naar Lunetten gegaan om onze aquariumvrienden moreel te steunen. Ze zaten diep in de put.

Ze zagen geen kans meer (financieel) om alles terug op te bouwen tot in de oude staat.

Wim besloot om het rechteraquarium gedeelte te sluiten.

Jarenlang waren ze bezig geweest met dit groots opgezette werk en zelfs alle vakantie werden besteed aan de * uit de hand gelopen hobby. Vele keren trok de familie naar Bretagne om weer van alles bij elkaar te sprokkelen voor de aquariums.

Dit werd om de duur te veel voor hun en tot overmaat van ramp verloor Wim zijn baan bij de Rijksuniversiteit van Utrecht als laborant. Dit was de druppel die de emmer deed overlopen en men besloot om in 1996 te stoppen met het Marinarium.

Onlangs zijn we weer langs geweest en was het 'uitverkoop'.

Droevig om te zien. We hebben enkele zee-dhalia's, aardbei-anemonen e.d. meegebracht voor ons eigen aquarium.

De haaien, roggen en andere overgebleven vissen gaan naar dierentuinen.

Jan Boogaert. 26-02-1996

'Levenslang voor stropende duikers'

Van onze verslaggever

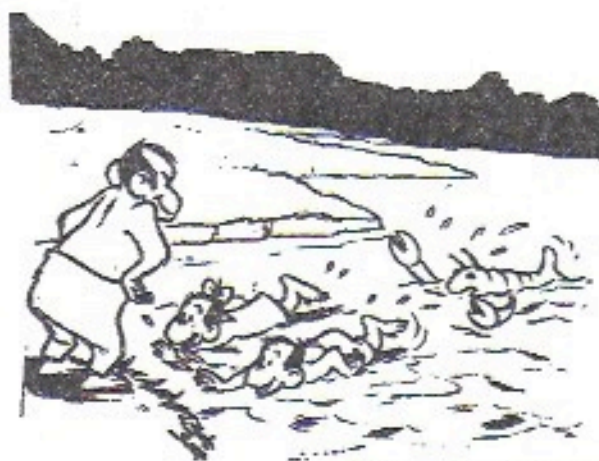
Middelburg - Statenlid Hageman (Zeeuws-Vlaamse Volkspartij) vindt dat de provincie Zeeland veel te vriendelijk is voor sportduikers die de regels overtreden.

Gisteren pleitte hij ervoor stropende duikers levenslang te geven, en dan niet achter de tralies, maar een levenslange intrekking van de duikvergunning. „Zodat ze nooit meer mogen duiken in Zeeland,” voegde het statenlid er nog aan toe. Thans wordt bij overtredingen de vergunning tijdelijk ingetrokken.

Ook kan het bedrag dat duikers aan de provincie Zeeland moeten betalen fors omhoog, als het aan Hageman ligt. In plaats van de 48 gulden per drie jaar zouden ze 50 gulden per jaar moeten gaan betalen, zo hield Hageman gisteren een statencommissie voor.

„Daar genereer je als provincie anderhalf miljoen gulden mee, dat je dan weer kunt gebruiken voor betere voorzieningen voor de duikers, voor steigers en zo. En wat die stropers betreft, het

is een kleine groep die het voor de rest verpest. Ik ben er ook voor om de namen van die overtreders via de duikbonden in Nederland en België openbaar te maken, dat gebeurt nu niet,” aldus het statenlid.

Wat verder nog opmerkelijk was in de vergadering, was dat bijna geen statenlid meer weet hoe het Zeeuwse duikbeleid nu eigenlijk in elkaar steekt. Komt er een zoning voor vissers en duikers of niet? En wat is er gebeurd met de 120.000 gulden die de Zeeuwse Staten voor de duiksport hebben uitgetrokken? „Ik ben het spoor bijster,” liet statenlid Dijkwel (D66) weten en dat bleek bij het CDA, de PvdA, de SGP, GroenLinks en de GPV/RPF ook zo te liggen. Afgesproken werd daarom dat gedeputeerde staten uitleg zullen verstrekken 'op één A-viertje'.

Maand	Dwadlij		Springtij	
	Dag	Dag	Dag	Dag
Januari	1, 15, 29		7, 22	
Februari	14, 28		6, 21	
Maart	14, 29		7, 21	
April	13, 27		6, 20	
Mei	12, 27		5, 19	
Juni	10, 26		3, 18	
Juli	9, 25		3, 17	
Augustus	8, 24		1, 16, 30	
September	6, 22		15, 29	
Oktober	6, 21		14, 28	
November	5, 20		13, 27	
December	5, 19		12, 26	

N.B. Met de invoering van de zomertijd is bij de samenstelling des tabels reeds rekening gehouden.
Sommer-Zeit inbegrepen.
Heure d'été inclus.

Op sommige plaatsen van de kust (bijv. langs het midde-lijke deel van de kust van Zuid-Holland) treedt na de (vrij) snelle daling van het zeeniveau en het bereiken van de laagste stand eerst een lichte stijging en daarna weer een lichte daling op en pas daarna treedt de eigenlijke rijzing van de vloed in. We vinden daar dan dus in een tijds-ruimte van enkele uren twee laagwaterstanden, gevolgd door een geringe verheffing van het zeeniveau. Dit verschijnsel wordt "aggen" of "dubbel laagwater" genoemd. Het treedt vooral op op de dagen omroepels "springtij".

HERLEIDINGSTABEL

Voor Hoog- en Laagwater op onderstaande plaatsen t.o.v. Hoog- resp. Laagwater te WEMELDINGE in uren en minuten. (Dit zijn gemiddelden; afhankelijk van de omstandigheden is meer dan wel minder verschil mogelijk.)

	H.W.	L.W.
Antwerpen stad	+0.15	+1.19
Bath	-0.10	+0.20
Borssele	-1.10	-0.50
Bre-kens	-1.17	-1.13
Brulisse	+0.03	+0.01
Cadstrand	-2.07	-1.35
Colijnsplaat	-0.08	-0.07
Den Oever	+5.04	+4.58
Dordrecht	+1.04	+7.46
Enver	-4.06	1.15
Geese Sas	-	-
Groinbaek	-0.01	-0.01
Hansweert	-0.28	-0.21
Harlingen	+0.16	+7.13
Hoedekenskerke	-0.55	-0.40
Hoek van Holland	-1.00	-1.28
Kats	-0.01	-0.01
Oostende	-2.46	-2.16
Opperschedeldam binnen	-1.38	-1.25
Opperschedeldam buiten	-0.26	0.14
Scheveningen	-0.35	+0.47
Saunders	-0.07	-0.03
Ternuzen	-1.16	-0.47
Vlissingen	-1.57	-1.13
Walsoorden	-0.20	-0.21
Wuolcappel	-1.57	-1.31
Yerseke	-	-
Urmides	+0.06	+2.01
Zeebrugge	-2.46	-2.06
Zierikzee	-0.08	-0.07

Veldking: - = vroeger, + = later

APRIL 1996

datum	hoogwater		laagwater	
	h min ZT	NAP +cm	h min ZT	NAP -cm
1 ma	2.55	144	9.05	159
	15.20	170	21.20	147
2 di	3.55	160	9.40	165
	16.00	184	21.55	151
3 wo	4.10	174	10.15	169
	16.30	195	22.25	155
4 do VM 2.07	4.50	186	10.50	174
	17.10	202	23.05	159
5 vr	5.25	193	11.25	176
	17.50	203	23.40	161
6 za	6.00	196	12.05	175
	18.20	198	-	-
7 zo	6.40	195	0.20	162
	19.00	189	12.40	174
8 ma	7.20	192	0.55	164
	19.40	179	13.25	171
9 di	8.00	187	1.40	168
	20.25	167	14.05	167
10 wo	8.45	178	2.25	169
	21.15	151	14.55	160
11 do L.K. 1.36	9.50	166	3.25	168
	22.20	135	16.05	150
12 vr	11.05	155	4.30	64
	23.40	126	17.10	141
13 za	12.30	157	5.50	161
	-	-	18.35	137
14 zo	1.10	134	7.15	166
	13.50	170	19.55	142
15 ma	2.15	150	8.25	174
	14.50	183	20.55	147

APRIL 1996

datum	hoogwater		laagwater	
	h min ZT	NAP +cm	h min ZT	NAP -cm
16 di	3.15	166	9.20	178
	15.40	191	21.45	150
17 wo	4.00	178	10.05	178
	16.25	194	22.20	153
18 do NM 0.49	4.45	187	10.45	176
	17.10	195	23.00	157
19 vr	5.20	194	11.25	173
	17.45	193	23.40	161
20 za	6.05	196	12.10	169
	18.25	187	-	-
21 zo	6.40	194	0.20	163
	19.00	178	12.45	162
22 ma	7.20	186	0.55	163
	19.35	166	13.15	154
23 di	7.50	174	1.35	162
	20.00	153	13.50	147
24 wo	8.25	160	2.10	159
	20.35	138	14.30	139
25 do EK 22.40	9.10	143	2.45	152
	21.15	120	15.10	129
26 vr	10.00	125	3.40	143
	22.15	103	16.20	120
27 za	11.15	116	4.55	139
	23.40	98	17.35	121
28 zo	12.40	129	6.10	143
	-	-	18.50	130
29 ma	1.05	115	7.20	153
	13.40	150	19.50	140
30 di	2.05	136	8.15	161
	14.40	169	20.40	148

MEI 1996

datum	hoogwater		laagwater	
	h min ZT	NAP +cm	h min ZT	NAP -cm
1 wo	2.55	155	8.55	166
	15.20	183	21.20	153
2 do	3.40	170	9.35	170
	16.00	193	22.00	158
3 vr VM 13.48	4.20	182	10.15	173
	16.40	198	22.40	162
4 za	5.00	191	10.55	173
	17.20	199	23.15	164
5 zo	5.40	195	11.40	171
	18.00	194	23.55	167
6 ma	6.20	196	12.20	167
	18.45	186	—	—
7 di	7.05	194	0.45	171
	19.30	177	13.05	163
8 wo	7.50	191	1.35	175
	20.15	166	14.00	159
9 do	8.45	183	2.25	179
	21.10	154	14.55	153
10 vr LK 7.04	9.45	174	3.20	180
	22.15	142	15.55	147
11 za	10.55	165	4.25	177
	23.25	135	17.05	140
12 zo	12.10	164	5.40	174
	—	—	18.20	138
13 ma	0.40	139	6.55	173
	13.25	170	19.35	142
14 di	1.55	151	8.05	176
	14.30	179	20.30	148
15 wo	2.50	164	9.00	176
	15.20	184	21.20	152

MEI 1996

datum	hoogwater		laagwater	
	h min ZT	NAP +cm	h min ZT	NAP -cm
16 do	3.40	175	9.40	173
	16.05	187	22.00	156
17 vr NM 13.46	4.20	183	10.25	169
	16.50	188	22.35	161
18 za	5.00	189	11.00	165
	17.25	187	23.20	166
19 zo	5.40	192	11.40	160
	18.00	184	—	—
20 ma	6.20	190	0.00	169
	18.35	177	12.20	154
21 di	7.00	184	0.45	169
	19.10	168	13.00	148
22 wo	7.30	175	1.20	168
	19.40	158	13.30	142
23 do	8.05	164	1.50	164
	20.15	147	14.05	136
24 vr	8.40	153	2.30	160
	20.50	135	14.45	130
25 za EK 16.13	9.25	142	3.10	156
	21.40	122	15.35	125
26 zo	10.25	134	4.05	151
	22.50	115	16.45	124
27 ma	11.40	137	5.10	150
	—	—	17.55	129
28 di	0.05	120	6.15	154
	12.50	151	18.55	137
29 wo	1.10	136	7.20	160
	13.45	167	19.50	146
30 do	2.10	153	8.15	166
	14.40	181	20.40	153
31 vr	3.00	169	9.05	169
	15.25	189	21.30	159

JUNI 1996

datum	hoogwater		laagwater	
	h min ZT	NAP +cm	h min ZT	NAP -cm
1 za VM 22.47	3.45	181	9.50	170
	16.15	193	22.15	163
2 zo	4.35	190	10.35	167
	17.00	194	22.55	167
3 ma	5.20	196	11.20	163
	17.50	191	23.45	171
4 di	6.10	199	12.05	157
	18.30	186	—	—
5 wo	6.55	199	0.35	175
	19.20	180	12.55	152
6 do	7.45	197	1.30	181
	20.10	174	13.50	149
7 vr	8.40	192	2.25	185
	21.00	166	14.45	147
8 za LK 13.05	9.30	184	3.15	187
	22.00	158	15.45	144
9 zo	10.35	174	4.15	183
	23.00	150	16.45	140
10 ma	11.40	168	5.15	179
	—	—	17.50	138
11 di	0.05	147	6.30	174
	12.55	167	19.05	140
12 wo	1.20	152	7.35	171
	13.55	171	20.05	146
13 do	2.25	161	8.30	168
	14.55	176	20.55	151
14 vr	3.20	171	9.20	163
	15.45	179	21.40	156
15 za	4.05	178	10.00	158
	16.30	181	22.20	161

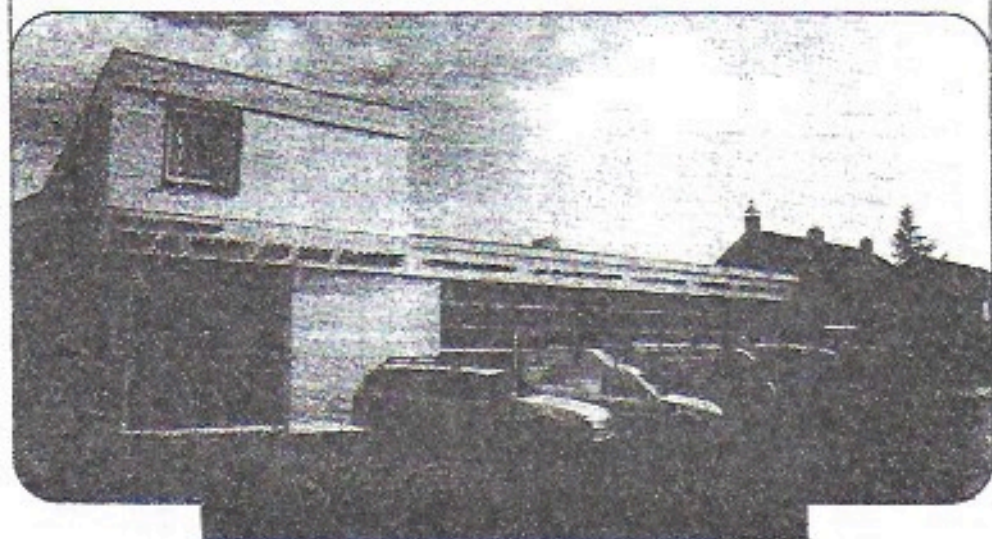
JUNI 1996

datum	hoogwater		laagwater	
	h min ZT	NAP +cm	h min ZT	NAP -cm
16 zo NM 3.36	4.50	184	10.35	153
	17.10	182	23.05	165
17 ma	5.25	187	11.20	150
	17.40	182	23.45	169
18 di	6.05	188	12.00	147
	18.20	180	—	—
19 wo	6.35	186	0.25	171
	18.50	176	12.35	143
20 do	7.10	182	1.00	171
	19.20	169	13.10	139
21 vr	7.45	174	1.40	169
	19.55	160	13.45	135
22 za	8.20	167	2.10	166
	20.30	152	14.20	132
23 zo	8.55	160	2.40	163
	21.10	144	14.55	130
24 ma EK 7.23	9.45	154	3.25	161
	22.00	136	15.50	129
25 di	10.40	152	4.15	158
	23.05	134	16.50	129
26 wo	11.50	155	5.15	157
	—	—	18.00	134
27 do	0.15	141	6.30	159
	12.55	164	19.05	141
28 vr	1.25	155	7.30	162
	14.00	175	20.05	150
29 za	2.25	169	8.30	164
	15.00	183	21.00	158
30 zo	3.25	182	9.25	163
	15.50	188	21.55	164

Installatiebedrijf
VAN BUNDER & VAN DAMME

Europaplein 18 - 4561 KT Hulst
Postbus 19 - 4560 AA Hulst
Tel. 0114-315144 Fax 0114-315188

Centrale verwarming
Gas- en Waterinstallaties
Lood- en zinkwerk
Dakbedekking
Service en onderhoud

Omdat ik van jullie (gelukkig) veel artikels krijg voor de Buddy is het niet mogelijk om deze allemaal in één uitgave te plaatsen. Wanhoop niet, ik bewaar deze voor de volgende editie.

Betty.

LEDENLIJST MAART '96

Frank Bertram	2*	Badhuisweg 1a, 4564 AH St. Jansteen	0114-319579
Kris Bleijenberg	1*	Havenstraat 14, 4569 TL Paal	0114-635252
Marc Bolssens	asp	Potterstraat 119, 9170 St. Pauwels (B)	093237663928
Jan Boogaert	4*N	Plattedijk 22, 4587 PT Kloosterzande	0114-681786
Resy Boogaert	2*	Plattedijk 22, 4587 PT Kloosterzande	0114-681786
Lilian de Booij	2*	Walsoordensestraat 36, 4588 KD Walsoorden	0114-682659
Herman de Booij	2*	Walsoordensestraat 36, 4588 KD Walsoorden	0114-682659
Frits Coenen	3*	Sportlaan 16, 4561 KZ Hulst	0114-314245
Kees van Deijk	2*	Gentsestraat 20, 4561 EJ Hulst	0114-313875
Els D'hooghe	asp	Doornstraat 12, St. Gillis Waas (B)	00-3237706175
Tjerk Doedee	asp	Havenstraat 1 ^b , 4588 KG Walsoorden	0114-681423
Eric van Driessche	2*	Hombachstraat 26, 4568 AX Nieuw-Namen	0114-345204
Renate van Eekelen	2*	Plattedijk 14, 4585 PT Hengstdijk	0114-682946
Ton van Eekelen	2*	Plattedijk 14, 4585 PT Hengstdijk	0114-682946
Sandra Goedgezelschap	1*	Buitenweg 12 ^b , 4571 ER Axel	0115-561631
Bianca Hoof	asp	Dries 28 bus 1, 9170 St. Pauwels (B)	00-3237780097
Freddy Hoof	2*	Recolettenlaan 43, 9170 De Klinge (B)	00-3237706436
Johnny Hoof	2*	Dries 28 bus 1, 9170 St. Pauwels (B)	00-3237780097
Annet Hopmans	2*	J. de Waalstraat 21, 4586 AD Lamswaarde	0114-690596
Piet Hopmans	2*	J. de Waalstraat 21, 4586 AD Lamswaarde	0114-690596
Nadja van Kerckhoven	1*	Montgomerysingel 3, 4587 EX Kloosterzande	0114-683146
Pieter van Kerckhoven	2*	Montgomerysingel 3, 4587 EX Kloosterzande	0114-683146
Jackie Kips	2*	Rozenstraat 20, 4569 AV Graauw	0114-635270
Arjan Korstanje	2*	Beukenstraat 7, 4551 ED Sas van Gent	0115-452922
Patra Korstanje	1*	Beukenstraat 7, 4551 ED Sas van Gent	0115-452922
Gino Kouijzer	2*	J. F. Kennedysingel 3 ^b , 4587 AL Kloosterzande	0114-683237
Mireille Laermans	asp	Rodehoekstraat 13, 9190 Stekene Klein Sinaai	00-3293465353
Willy Menu	3*	Walsoordensestraat 16, 4588 KC Walsoorden	0114-682973

Rene Frank Mussche	1*	Diepenbroekstraat 199, 4536 GN Terneuzen	0115-620300
Andy de Nooijer	2*	Vlooswijkstraat 43, 4531 CC Terneuzen	0115-615558
Levian de Nooijer	2*	Vlooswijkstraat 49, 4531 CC Terneuzen	0115-617559
Robbert Rotthier	asp	Hemelstraat 20, 4564 BB St. Jansteen	0114-313041
Betty Sandkuijl	2*	Notendijk 3, 4583 SV Terhole	0114-315435
Peter Sandkuijl	3*	Notendijk 3, 4583 SV Terhole	0114-315435
Peter Schelfhout	asp	Van Lansberghelaan 11, 4561 KS Hulst	...
Wilfried de Smet	2*	Castiljestraat 35, 4553 BR Philippine	0115-491902
Corina de Smit	2*	Walsoordensestraat 2, 4588 KC Walsoorden	0114-683155
Carlo Swartele	1*	Wildelandenstraat 12, 4566 AP Heikant	0114-320046
Michel Swartele	1*	Axelsestraat 151, 4537 AH Terneuzen	0115-630347
Theo Swartele	1*	Axelsestraat 151, 4537 AH Terneuzen	0115-630347
Johan Verbraecken	asp	Rodehoekstraat 13, 9190Stekene Klein Sinaai	00-3293465353
Bart Verhallen	2*	Churchillhof 11, 4587 EV Kloosterzande	0114-683263
Willem Verschueren	1*	Stijn Streuvelsstr.20, 4561 NR Hulst	0114-312648
Werner Volleman	2*	Kievitstraat 8, 4561 KK Hulst	0114-314647
Corry de Waele	2*	Hulsterloostraat 33, 4568 AA Nieuw-Namen	0114-345480
Marc Wöginger	⊙	Hoofdstraat 4*, 4564 AP St. Jansteen	0114-314416
Tonnie van Zwol	asp	Sportlaan 16, 4561 KZ Hulst	0114-314245

Als je naam, adres of iets dergelijks niet volledig of correct is, geef dit dan even door aan de redactie.

⊙ : advanced open water PADI.

4*N: 4* NELOS

1* instrukteur :Frits Coenen
:Eric van Driessche(Bevoegd na het
behalen van zijn 3*)

Clubinstrukteur: Wilfried de Smet

Ledenlijst MRT.'96 afd.min.validen

Bob Frederickx	asp	Armand Segerslei 136 2640 Mortsel (B)	00-3234405067
Inge Maire	asp	Molenveld 4 bus 2A, 2100 Deurne	00-3233243641
Peter Sandkuijl	3*	Notendijk 3, 4583 SV Terhole	0114-315435
Rudi Simons	asp	Vlaanderenstraat 47, 2170 Wuustwezel (B)	00-3236699893
Corina de Smit	2*	Walsoordensestraat 2, 4588 KC Walsoorden	0114-683155
Peter Storms	asp	Hooidonck 41, 2240 Zandhaven (B)	00-3234845266
Rene van Welde	asp	De Gauw 12 2960 St.Job in't Goor (B)	00-3236630327

Bijgewerkt tot 10 maart 1996

Sportduikers willen eigen Zeeuwse decompressietank

Goes (asp) - Sportduikers in de Zeeuwse wateren willen dat Zeeland een eigen decompressietank krijgt. Zo'n voorziening kan van levensbelang zijn voor duikers die lichamelijke problemen krijgen door te snel van een grote diepte terug naar de oppervlakte te komen.

Nu worden jaarlijks ongeveer vijf duikers uit de Zeeuwse wateren met de zogeheten caissonziekte - ook wel decompressie- of duikersziekte genoemd - per helikopter overgebracht naar Den Helder of het Belgische Oostende. Volgens de Nederlandse Onderwatersportbond (NOB) overlijdt er gemiddeld één duiker per jaar aan de duikersziekte.

„Een wantoestand, vooral omdat snel optreden in dergelijke gevallen van levensbelang is,” vindt voorzitter E. Onderwater van de Belangenvereniging voor Duikondernemers in Zeeland. De provincie verstrekt jaarlijks aan 33.000 sportduikers een duikvergunning. Een duiker neemt gemiddeld zo'n tien tot twintig duiken per jaar.

Volgens Onderwater kaart de Zeelandcommissie, waarin

ondernemers en recreanten op het gebied van watersport en visserij zijn verenigd, het belang van een decompressietank in Zeeland binnenkort bij de provincie aan.

De sponsers van Bermuda Wet Wheels

Assurantie- en Administratie kantoor Verhallen,
Autobedrijf Wisse, Bar-Restaurant "De Driehoek", Duikshop "Oktopussy",
Duikcentrum Aegir, Duikcentrum Goes,
Sportreizen Service b.v.

AUTOBEDRIJF WISSE BV,

Mr.F.J. Haarmanweg 55, Terneuzen, tel. 0115-694300

DUIKCENTRUM AEGIR

MARES

GRESSI

SCUBAPRO

SPIRO

*SERVICE . REP.
DUIKPAKKEN.
DROOGPAKKEN.
eigen werkplaats voor: AUTOMATEN. ENZ.*

OPENINGSTIJDEN: *Maandag van 12.00 tot 18.00
Dinsdag van 10.00 tot 18.00
Woensdag van 10.00 tot 18.00
Donderdag van 10.00 tot 19.00
Vrijdag van 10.00 tot 18.00
Zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur*

HAVENSTRAAT 34a 6171 EE STEIN

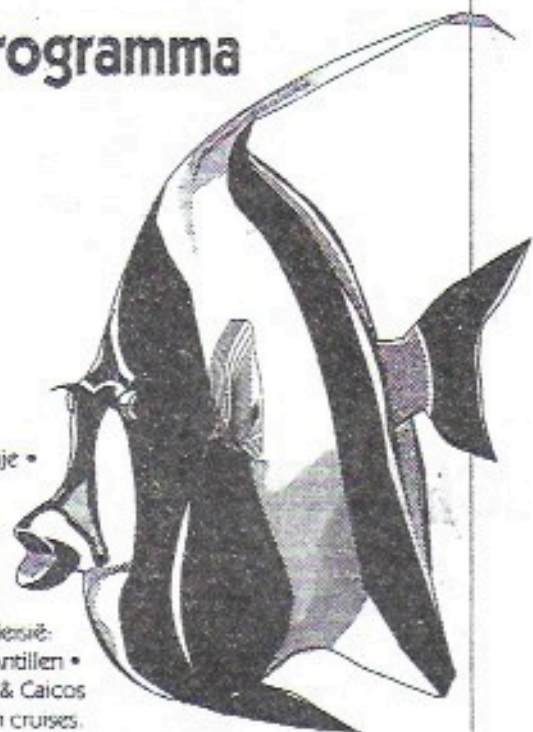
TEL: 046-4333894 FAX: 046-4336390

KWALITEITSREIZEN VOOR DUIKERS

vraag ons programma

Bestemmingen o.a. Malta • Spanje •
Schotland • Ierland • Egypte:
Safaga, Hurghada, Marsa Alam,
Sharm el Sheik • Filipijnen:
Cebu • Sri Lanka • Thailand •
Malediven • Indonesië: Bali,
Flores, Manado • Camacou • Maleisië:
Sipadan, Layang Layang • Ned. Antillen •
Cuba • Australië • Belize • Turks & Caicos
Islands • Ook met rondreizen en cruises.

SPORTREIZEN SERVICE bv

Nijverheidsweg 14,
NL-4731 CZ Oudenbosch
Tel. 0165-313463 Fax 0165-319493
Maandag t/m vrijdag: 09.00-17.00 uur

INTERNATIONAAL
DUIKCENTRUM GOES

Nieuwstraat 72 4461 CH
telefoon 0113-251951
fax 0113-231415

Duikcentrum Goes,
het meest veelzijdige
duikcentrum
van Zeeland.
Duikcentrum Goes
staat voor PADI 5* duik-
opleidingen, verkoop en
verhuur van duik-
materialen, onderhoud,
vulstation, een betaal-
baar onderkomen,
een hapje eten en
vooral veel informatie.
Kom eens vrijblijvend
langs en ontmoet
vele duikvrienden!

DUIKSHOP
„OKTOPUSSY“

Frans en Rachèl Meijaard

Wilhelminastraat 43, WEMELDINGE

Telefoon/Fax 0113-622260
vanuit België: 0031113-622260

Het beste adres voor:

Scubapro
Spiro Techniek
Mares
Suunto
Sea & Sea
Uwatec
Ikelite

FLESVULLINGEN - FLESKEURINGEN
AUTOMATENSERVICE
VAKKUNDIGE ADVIEZEN

(Wij zijn de gehele week geopend,
behalve woensdag.)

Café de Schelde

HET GEZELLIGSTE CAFÉ VOOR
„APRÈS-PLONGÉE“

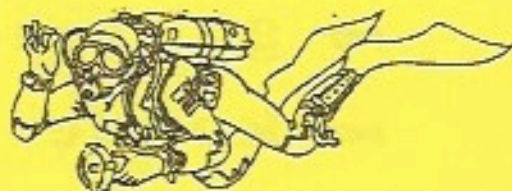
Diverse Belgische bieren

**Wel eens gedacht aan een
duikersuitrusting verzekering?**

Een complete verzekering tegen
diefstal en/of beschadiging van
de duikuitrusting zowel thuis,
tijdens het vervoer, als op de
duiklocatie en in veel gevallen
ook tijdens de duik.

**Of wat dacht u van een
doorlopende reisverzekering**

Een jaar lang onbezorgd aan ieder duikevenement in binnen en
buitenland mee doen wetende dat u goed verzekerd bent tegen
schade aan uw bagage (duikuitrusting), medische kosten,
ongevallen, geld en cheques, enz.
Deze verzekering is natuurlijk ook van kracht tijdens een
weekend Antwerpen of andere familie vakanties.

Heeft u vragen over deze of andere verzekeringen.
Ik ben u graag van dienst, uw buddy Bart Verhallen.

Assurantie- en Administratiekantoor Verhallen
Churchillhof 11, 4587 EV Kloosterzande
tel: 0114-683263

Verzekeringen. Hypotheken. Financieringen. Administraties.
Pensioenen. Sparen. Belastingen.

Bar - Rest.

DE DRIEHOEK

feesten

b.b.q's

Party's

gourmetten

koude buffetten

warme hapjes

div. bieren

kreekzoom 2

0114-311214

T.J.B.R.